

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 11/2024

Cena \$ 2.50

NOVEMBER 2024

Svatý Josafat Kuncevič - mučedník křesťanské jednoty

Vloni uplynulo 400 let od mučednické smrti sv. Josafata. Jeho tělo spočívá ve skleněné rakvi pod oltářem svatého Basila Velikého ve Svatopetrské bazilice, který je vpravo před křížením transeptu baziliky nedaleko oltáře českého mučedníka sv. Václava.

V roce 1054 došlo k velkému východnímu schismatu, kdy Konstantinopolský patriarcha Kerullários odloučil východní byzantskou církev od západní církve latinské, a tak do té doby jednotná církev byla rozdělena na církev katolickou či římskokatolickou a církev pravoslavnou či ortodoxní.

V letech 1595-96 se uskutečnila tzv. Brest-litevská unie, kdy čtyři z devíti biskupů východní pravoslavné církve v rusínských zemích Polsko-litevského společenství na synodě ve městě Brest vytvořili unii - sjednocení s Římem. Papež Klement VIII. zaručil sjednoceným pravoslavným východní liturgii ve staroslověnském jazyku, stávající církevní organizaci a používání juliánského kalendáře, za podmínky, že uznají papeže za hlavu církve a přijmou veškerou katolickou věrouku. Synoda svolaná v Brestu Litevském v kostele sv. Mikuláše tuto unii dne 9. října 1596 slavnostně přijala. Tak vznikla rusínská uniátská církev (tzv. uniáté), která v současnosti existuje jako Ukrajinská řeckokatolická církev a Běloruská řeckokatolická církev. Uskutečnila se však i antisynoda ostatních biskupů, která unii odmítla. Střety vyvrcholily umučením polockého arcibiskupa Josafata Kunceviče v roce 1623.

Narodil se kolem roku 1580 ve Vladimíru na Volyňsku v dnešní západní Ukrajině, asi 15 km od hranice s Polskem. Jmenoval se Jan Kuncevič a pocházel z pravoslavné rodiny. V r. 1596 odešel do litevského Vilna učit se za kupce. Ve městě se setkal s věřícími a kněžími východního obřadu, kteří se připojili k unii s římským apoštolským stolicem. Jan ve Vilně navštěvoval řeckokatolický chrám a připojil se k unii. Byl člověkem modlitby a obchodnická profese ho nepřitahovala.

V roce 1604 vstoupil do basilánského kláštera Nejsvětější Trojice ve Vilně a přijal řeholní jméno Josafat. Roku 1609 byl vysvěcen na kněze a v roce 1613 se stal igumennem (představeným kláštera) v Byteni. V dalším roce byl ustanoven archimandritou (vyšším řeholním představeným) ve Vilně, neboť vynikal mimořádným nadáním, zbožným životem i aktivitou v literární činnosti. Modlitbami a kajícími skutky chtěl vyprosit sjednocení s odloučenými bratry. Jeho kázání měla za následek mnoho obrácení, proto začal být nazýván „bič na rozkolníky“ (tim

Tělo sv. Josafata ve skleněné rakvi v bazilice sv. Petra ve Vatikánu

byli míněni pravoslavní). Pravoslavní jej zase neuctivě přezdívali „dušechvat“ (přeloženo uchvatitel duší).

Po smrti polockého arcibiskupa Brońnického v roce 1618 byl Josafat ustanoven metropolitou Ruským jeho nástupcem. Josafat chodil mezi lid, Božím slovem poučoval i napomínal, psal, šířil literaturu, projevoval lásku. Mnoho nepřátel ale zůstávalo zatvrzelých. Mnoha kněžím chyběla po stránce duchovní i mravní patřičná úroveň. Šlechta podporovala rozkol, který jí umožňoval zmocňovat se majetku chrámů a klášterů. Bezostyšně se prý vměšovala i do záležitosti týkajících se manželství.

Josafat, vedle horlivé pastorační, zavazoval duchovní k návštěvám synodálních porad. Vydal tiskem 48 synodálních pravidel se směrnicemi pro život a působení duchovenstva. Dále vydal spis „Obrana unie“, kterým se snažil vést čtenáře k jednotě. Zachovával přísnou řeholní chudobu a své příjmy rozdával chudým. Snažil se obnovovat zpusťlé svatyně, kláštery i církevní ústavy. Jeho denní modlitbou byly oběti za jednotu, za sjednocení církví.

V té době přišel do Moskvy pravoslavný patriarcha Theofan IV. Své osobní zájmy vydával za zájmy všech Rusů a s pomocí kozáků rozpoutal boj proti východním katolikům. V roce 1620 si rozkolníci zvolili v Polocku Meletije Smotrického jako vzdorobiskupa. Polský král Zigmund III. vydal dekret, ve kterém označil Smotrického za zrádce a vyzval lid k uznání Josafata coby řádného arcibiskupa. V Polocku dekret vyvolal vzburu. V běloruském Vitebsku, pravoslavní vyhlásili unii boj se zbraní v

ruce. Proti kozákům muselo zasahovat královské vojsko. V Polocku se podařilo Josafatovi situaci uklidnit, ve Vitebsku během jeho bohoslužby vtrhli pravoslavní do chrámu, zbili duchovní a příslušující a vyloupili chrámovou pokladnu.

Josafat chtěl uklidnit situaci a koncem října 1623 přišel opět do Vitebska na vizi-taci. Ihned po jeho příchodu se srotili pravoslavní a žádali jeho smrt. Vojáci pak najali potulného popa Eliáše, aby arcibiskupa a unii veřejně urážel. Josafatovi sluhové druhý den Eliáše lapili a zavřeli. Pravoslavní na to čekali a shlukli se před domem, kde arcibiskup pobýval a křičeli: „Zabte latinského papistu!“ Josafat se v té době vracel z chrámu. Nikdo se ale neodvážil proti němu vystoupit a on nařídil popa Eliáše propustit, což přispělo k uklidnění. V té chvíli přiběhli tři pravoslavní duchovní a znovu rozeštvali dav. Buřiči pak vtrhli do arcibiskupova domu. Cestou k jeho pokoji poranili několik jeho služebníků. Josafat jim otevřel dveře: „Hospodin buď s vámi, synové milí! Proč tak ukrutně nakládáte s mými domácími? Máte-li co proti mně, hle, tu jsem!“ Jeden z buřičů se na arcibiskupa obořil kyjem a druhý jej sekl sekerou do hlavy. Rána byla smrtelná, i když Josafat ještě chvíli žil. Náslinici zpozorovali, že ještě žije a dvakrát do něj střílili z muškety. Potom mrtvé tělo vyvlekli na dvůr, zhanobili a hodili do řeky Dviny. Stalo se to 12. listopadu 1623.

Dne 17. listopadu 1623 uviděli rybáři na hladině jasné světlo a když k němu dopluli, našli arcibiskupovo tělo. Uniátský kněz je za zpěvu žalmů odnesl do kostela a zde bylo po devět dní vystaveno účtě věřících. Potom bylo pohřbeno v Polocku. Dodnes zůstalo tělo neporušené.

Vzdorobiskup Smotrický, pokládáný za hlavního aktéra zločinu, uprchl do Řecka, ale sužován výčitkami svědomí se prý vrátil a v roce 1627 se smířil se sjednocenou církví.

Roku 1705 byly ostatky Josafata Kunceviče přeneseny do polské Biale, potom roku 1916 do Vidně a od roku 1949 jsou uloženy ve svatopetrské bazilice v Římě. Blahořečený byl 16. 5. 1643 papežem Urbanem VIII. a kanonizován 29. 6. 1867 papežem Piem IX. Jeho památka se slaví 12. listopadu.

Podle: <http://catholic.cz>
a wikipedia

Obraz na titulní straně:
Umučení sv. Josafata Kunceviče od Józefa Simmlera (z roku 1861), Národní muzeum ve Varšavě

Svatý Josafat - uchvatitel duší

Zpěvy a modlitby z východní liturgie

Tropar

Záříš nám jako velký maják,
biskupe-mučedníku Josafate!
Jako dobrý pastýř jsi položil život za ovce.
Byl jsi ubit od zastánců rozkolu,
vstoupil jsi do velesvatyně a přebýváš s anděly.
Proto tě prosíme mučedníku, který jsi tolik vytrpěl,
pros za nás Krista nejvyššího pastýře,
aby nás připočetl k ovčím stojícím po jeho pravici
a spasil naše duše.

Kondak

Pronikl již v dětství ohnivými paprsky
ukřižovaného Krista,
v řeholním životě ses podobal andělům
a žil svatě jako kněz.
Kázal jsi jasně o jednotě církve,
svou mučednickou krví
jsi uhasil zuřivost srdcí rozkolníků
a od Krista přijal korunu slávy.
Proto pamatuj na nás,
kteří k tobě voláme:
Raduj se, pevný sloupe jednoty církve!

Posmrtný zázrak sv. Josafata

Vzdoro-biskup Meletij Smotrický, strůjce odstranění sv. Josafata, pronásledován výčitkami svědomí utekl z Kyjeva do Konstantinopole. Vrátil se ale za nějaký čas do Kyjeva a s katolickou církví se smířil. V roce 1628 vystoupil v Kyjevě na pravoslavném sněmu. Požadoval návrat pravoslavných do jednoty s Římem. Pravoslavní sněmovníci jej zajali a hrozili mu, že jej okamžitě zabijí, nezhodne-li se unie. Smotrický ze strachu poslechl a byl propuštěn. Pod tlakem výčitek svědomí prosil do Říma papeže o rozřešení. Dostal ho a vrátil se do církve. Zakrátko zemřel.

Přál si, aby po jeho smrti byla vzata listina s papežským rozřešením a vložena Josafatovi do hrobu. Pět hodin po jeho smrti bylo toto jeho přání splněno. A stal se zázrak. Mrtvému Josafatovi se dle dobových sdělení otevřela mrtvolně ztuhlá ruka a následně list pevně sevřela. Někomu napadlo učinit pokus a přinesl list pravoslavného konstantinopolského patriarchy a hle - ruka, která se natahovala po papežském listu, se začala od patriarchova listu odtažovat. Překvapení svědkové nechali Josafata čtyři týdny vystaveného a po této době pokus opakovali před lidmi. Div se opakoval. Nato se pokusili z Josafatovy ruky dostat papežský list. To se jim nepovedlo, i když spolu s rukou držící list lomcovali celým mrtvým tělem svěťce.

Podle wikipedia

Modleme se.

Bože, naplň nás duchem své lásky, abychom následovali svatého biskupa Josafata a byli ochotni dávat život za své bratry. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha Svatého žije a kraluje po všechny věky věků.

Modlitba z breviáře

Modlitba za jednotu Církve

Hospodine, ty jsi sjednotil různé národy ve vzývání tvého svatého jména. Prosíme tě za křesťanské národy Východu. Víme, jak významné místo kdysi měly ve tvé Církvi. Prosíme tě, nadchni jejich srdce touhou to místo opět získat, aby oni spolu s námi vytvořili jedno stádo pod vedením jednoho Pastýře. Dej, Pane, aby pokorným srdcem přijali učení svých dávných svatých učitelů, kteří jsou i našimi učiteli ve víře. Ochraň nás od těch chyb, které by je mohly od nás oddalovat. Ať zavládne duch shody a lásky, neboť to je znamení tvého přebývání mezi věrnými křesťany. Ať přijde co nejdříve ten den, kdy se naše modlitby sjednotí s jejich modlitbami, aby každý národ a celé lidstvo vyznávalo tebe a zvelebovalo tě jako našeho Pána Ježíše Krista. Amen.

*Život sv. biskupa a mučedníka Josafata Kunceviče.
O. Evžen Kozanevič OSBM, MCM, Olomouc, 1995*

LITURGICKÁ ČTENÍ

33.neděle v mezidobí - 17.listopadu 2024

1. ČTENÍ - Dan 12, 1-3

Čtení z knihy proroka Daniela.

Povstane Michael, veliký kníže, který chrání syny tvého lidu. To bude čas úzkosti, jaký nebyl od té doby, kdy povstaly národy, až do té doby. Tehdy bude zachráněn tvůj národ, každý, kdo bude zapsán v knize. Probudí se mnozí z těch, kteří spí v zemi prachu, jedni k věčnému životu, druzí k potupě, k hanbě navěky. Kterí byli poučeni, budou zářit jako zář oblohy, a ti, kteří mnohé přivedli ke spravedlnosti, jako hvězdy na věčné časy.

2. ČTENÍ - Žid 10, 11-14. 18

Čtení z listu Židům.

Každý jiný kněz stojí denně ve službě a znovu a znovu přináší stejné oběti, které však vůbec nemají sílu, aby zahladily hříchy. Avšak Kristus podal za hříchy jednu jedinou oběť a pak se navždycky posadil po Boží pravici a teď už jen čeká, 'až mu budou jeho nepřátelé položeni k nohám jako podnož'. Jedinou obětí totiž přivedl k dokonalosti navždy ty, které posvětil. Kde je však odpuštění hříchů, není už třeba obětí za hřích.

EVANGELIUM - Mk 13, 24-32

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš řekl svým učedníkům: „V těch dnech, po velkém soužení, se zatmí slunce a měsíc přestane svítit, hvězdy budou padat z nebe a hvězdný svět se zachvěje. A tehdy lidé uvidí Syna člověka přicházet v oblacích s velikou mocí a slávou. Potom pošle anděly a shromáždí své vyvolené ze čtyř světových stran, od konce země až po konec nebe. Poučte se z přirovnání o fíkovníku! Když se už jeho větve nalévají mizou a nasazují listy, poznáváte z toho, že léto je blízko. Stejně tak, až uvidíte, že se to děje, poznáte, že je blízko, přede dveřmi. Amen, pravím vám: Toto pokolení nepomine, dokud se to všechno nestane. Nebe a země pominou, ale má slova nepomnou. O tom dni a o té hodině však neví nikdo, ani anděl v nebi, ani Syn, jenom Otec.“

Slavnost Krista Krále - 24.listopadu 2024

1. ČTENÍ - Dan 7, 13-14

Čtení z knihy proroka Daniela.

Díval jsem se v nočním vidění, a hle - s nebeskými oblaky přicházel někdo jako syn člověka, došel až k starci velikého věku, přivedli ho k němu. Byla mu dána moc, sláva a království a sloužily mu všechny národy, kmeny i jazyky: jeho moc je moc věčná, a ta nepřestane, jeho království nebude zničeno.

2. ČTENÍ - Zj 1, 5-8

Čtení z knihy Zjevení svatého apoštola Jana.

Ježíš Kristus je svědek hodný víry, prvorozený z mrtvých a vládce nad pozemskými králi. Tomu, který nás miluje, který nás svou krví zbavil našich hříchů a udělal z nás královský národ a

kněze Boha, svého Otce, tomu buď sláva a vláda na věčné věky! Amen. Hle, přichází v oblacích! Každé oko ho uvidí, i ti, kdo ho probodli, a budou pro něj nařikat všechna pokolení na zemi. Ano, amen. Já jsem alfa i omega, praví Pán Bůh, který je, který byl a který přijde, Všemohoucí.

EVANGELIUM - Jan 18, 33b-37

Slova svatého evangelia podle Jana.

Pilát řekl Ježíšovi: „Ty jsi židovský král?“ Ježíš odpověděl: „Říkáš to sám ze sebe, anebo ti to řekli o mně jiní?“ Pilát odpověděl: „Copak jsem já žid? Tvůj národ, to je velekněží, mi tě vydali. Čeho ses dopustil?“ Ježíš na to řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby moje království bylo z tohoto světa, moji služebníci by přece bojovali, abych nebyl vydán židům. Ne, moje království není odtud.“ Pilát se ho zeptal: „Ty jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: „Ano, já jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“

1.neděle adventní - 1.prosince 2024

1. ČTENÍ - Jer 33, 14-16

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Hle, blíží se dni - praví Hospodin - kdy splním sliby, které jsem dal o Izraelovu a o Judovu domu. V ty dny, za toho času vzbudím Davidovi zákonitý výhonek, který bude uskutečňovat právo a spravedlnost na zemi. Za těch dnů dojde Juda spásy a Jeruzalém bude bydlet v bezpečí. To je jméno, kterým ho budou nazývat: „Hospodin je naše spravedlnost.“

2. ČTENÍ - 1 Sol 3, 12 - 4, 2

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Bratři! Ať ve vás Pán rozhojňuje stále víc a více lásku jednoho k druhému i ke všem lidem, jako ji i my máme k vám. Ať posilní vaše srdce, abyste byli bezúhonní a svatí před Bohem, našim Otcem, až přijde náš Pán Ježíš se všemi svými svatými. Nakonec pak vás, bratři, prosíme a napomínáme v Pánu Ježíši: jak jste se od nás naučili, že máte žít, abyste se líbili Bohu, a jak i žijete, tak ať v tom vynikáte ještě více. Víte přece, které příkazy jsme vám dali z moci Pána Ježíše.

EVANGELIUM - Lk 21, 25-28. 34-36

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Budou znamení na slunci, na měsíci i na hvězdách, na zemi úzkost národů, bezradných nad hukotem a přibojem moře; lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přijde na celý svět, neboť hvězdný svět se zachvěje. A tehdy lidé uvidí Syna člověka přicházet v oblaku s velikou mocí a slávou. Až to začne, vzpřimte se a zdvihněte hlavu, protože se blíží vaše vykoupení. Dejte si pozor, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí, opilstvím a pozemskými starostmi, aby vás den soudu nezastihl znenadáni; přijde totiž jako léčka na všechny, kdo přebývají na celé zemi. Proto bděte a modlete se v každé době, abyste mohli všemu tomu, co se má stát, uniknout a obstát před Synem člověka.“

2.neděle adventní - 8.prosince 2024

1. ČTENÍ - Bar 5, 1-9

Čtení z knihy proroka Barucha.

Svlékni ze sebe, Jeruzaléme, roucho své žalosti a soužení a oblékni se v ozdoby věčné slávy, kterou ti dává Bůh. Přiděj se rouchem spravedlnosti od Boha a postav si na hlavu korunu slávy Věčného. Každému, kdo je pod nebem, ukáže Bůh tvůj jas. Neboť navěky ti bude dáno jméno od Boha „Pokoj spravedlnosti“ a „Vznešenost bázně Boží“. Vzchop se, Jeruzaléme, a postav se na výšinu, pohleď na východ a podívej se na své děti, které se shromáždily na rozkaz Svatého od východu slunce až na západ. Jak se radují z toho, že Bůh na ně pamatoval! Neboť vyšly z tebe pěšky, vedeny od nepřátel, ale Bůh je přivede k tobě, nesené se slávou jako na královském trůnu. Bůh totiž rozkázal snížit každou vysokou horu, odvěké pahorky, a vyplnit údolí na rovnou zemi, aby Izrael kráčet bezpečně k Boží slávě. Také lesy a každý vonný strom zastíní Izraele na Boží rozkaz. Ano, Bůh přivede Izraele, který se bude radovat ve světle jeho velebnosti, s milosrdenstvím a se spravedlností, která z něho vyprýští.

2. ČTENÍ - Flp 1, 4-6. 8-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipánům.

Bratři! Ve všech svých modlitbách s radostí prosím za vás za všechny. Vždyť od prvního dne až do této chvíle mi pomáháte v rozšiřování evangelia. Jsem totiž přesvědčen, že ten, který ve vás toto dobré dílo začal, přivede ho ke konci ke dni Krista Ježíše. Ano, Bůh je mi svědkem, jak po vás po všech toužím láskou Krista Ježíše. A za to se modlím: ať stále víc a více roste vaše láska a s ní i poznání a všestranný úsudek, abyste dovedli volit to lepší, čistotou jen zářili a byli bez hříchu pro onen den Kristův, s plnou mírou dobrých skutků, vykonaných ve spojení s Ježíšem Kristem, k Boží chvále a slávě.

EVANGELIUM - Lk 3, 1-6

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

V patnáctém roce vlády císaře Tiberia, když Poncius Pilát byl místodržitelem v Judsku, Herodes údělným knížetem v Galileji, jeho bratr Filip údělným knížetem v Itureji a v Trachonitidě, Lysaniáš údělným knížetem v Abiléně, za veleknězi Annáše a Kaifáše, uslyšel na poušti Boží slovo Jan, syn Zachariášův. Šel do celého okolí Jordánu a hlásal křest pokání, aby byly odpuštěny hříchy. Tak je psáno v knize řeči proroka Izaiáše: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky! Každé údolí ať je zasypáno, každá hora a každý pahorek srovnán; kde je co křivého, ať je narovnáno, cesty hrbolaté ať se uhladí! A každý člověk uží Boží spásu.“

Slavnost Panny Marie, počaté bez poskvrny prvotního hříchu 9. prosince 2024

EVANGELIUM - Lk 1,26-38

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: „Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou!“ Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude královat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce.“ Maria řekla andělovi: „Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám.“ Anděl jí odpověděl: „Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už v šestém měsíci, ačkoli byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného.“ Maria řekla: „Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova.“ A anděl od ní odešel.

3.neděle adventní - 15.prosince 2024

1. ČTENÍ - Sof 3, 14-18a

Čtení z knihy proroka Sofoniáše.

Jásej, síónská dcero, zaplesej, Izraeli, raduj se a vesel celým srdcem, jeruzalémská dcero! Zrušil Hospodin tvůj trest, odstranil tvé nepřátele, uprostřed tebe je Hospodin králem Izraele, zla se už neboj! V onen den bude řečeno Jeruzalému: Neboj se, Síóne, ať neochabují tvé ruce! Hospodin, tvůj Bůh, je uprostřed tebe, hrdina, vítěz; nad tebou bude plesat v radosti, obnovil k tobě svou lásku, s veselím nad tebou zajásá jako za dnů shromáždění.

2. ČTENÍ - Flp 4, 4-7

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipánům.

Bratři! Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se! Vaše ušlechtilost ať je známá všem lidem. Pán je blízko. O nic nemějte starost! Ale ve všem předkládejte Bohu své potřeby v modlitbě a prosbě s děkováním. Pak Boží pokoj, který převyšuje všechno pomyšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši.

EVANGELIUM - Lk 3, 10-18

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Lidé se ptali Jana Křtitele: „Co máme dělat?“ Odpovídal jim: „Kdo má dvoje šaty, ať se rozdělí s tím, kdo nemá žádné. A kdo má něco k jídlu, ať jedná stejně.“ Přišli také celníci, aby se dali pokřtít, a ptali se ho: „Mistře, co máme dělat?“ On jim odpověděl: „Nevybírejte víc, než je stanoveno.“ I vojáci se ho ptali: „A co máme dělat my?“ Odpověděl jim: „Na nikom se nedopouštějte násilí, nikoho nevydírejte, buďte spokojeni se svým žoldem.“ Lid byl plný očekávání a všichni uvažovali o tom, zdali Jan není Mesiášem. Jan jim všem na to říkal: „Já vás křtím vodou. Přichází však mocnější než já; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u opánek. On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. V ruce má lopatu, aby pročistil obilí na svém mlátě a pšenici uložil na sýpce; plevy však bude pálit ohněm neuhasitelným.“ Dával lidu ještě mnoho jiných napomenutí a hlásal mu radostnou zvěst.

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 30. října 2024

Politické události

**Ve vládě skončili Piráti,
ale Lipavský zůstal.**

Opozice žádá hlasování

Rok před parlamentními volbami zastihla vládu zatím nejvážnější krize, kabinet Petra Fialy (ODS) pokračuje už jen se čtyřmi stranami. V reakci na odvolání končícího předsedy Pirátů Ivana Bartoše z pozice vicepremiéra pro digitalizaci a ministra pro místní rozvoj odhlasovala jejich strana 30. září odchod z kabinetu. Demisi následně podali i zbylí pirátští ministři: Jan Lipavský v resortu zahraničí, Michal Šalomoun za legislativu. Šalomounův post zanikne, Bartoše nahradil Petr Kulháněk (STAN) a Lipavský si funkci ponechá coby neustraní.

„Pan prezident akceptoval můj návrh na odvolání Ivana Bartoše z vlády. S panem prezidentem máme oba zájem na tom, aby změny obsazení postů ve vládě byly vyřešeny velmi rychle,“ oznámil na síti X premiér Fiala po jednání s Petrem Pavlem 1. října.

Bartoš uvedl, že mu Fiala rozhodnutí zavolal jen půl hodiny předtím, než ho 24. září oznámil veřejnosti na tiskové konferenci. Přitom se spolu ráno setkali na schůzce, kde podle Bartoše o možném konci nepadlo ani slovo. „Pokud bych měl dnešní jednání pana premiéra popsat jedním slovem, tak to byl podraz, který postrádal i základní prvky lidské slušnosti,“ prohlásil na tiskové konferenci. Předseda vlády mu vyčetl digitalizaci stavebního řízení, kterou podle něj nedokázal

dotáhnout. „Ivan Bartoš nebyl schopen odpovědět na základní a klíčové otázky týkající se digitalizace stavebního řízení. Nedokáže si připustit špatný stav věcí a realitu,“ zdůvodnil Fiala.

Lipavský po přechodu Pirátů do opozice stranu sice opustil, ale funkci v kabinetu zůstává bez stranické příslušnosti. „Měnit ministra zahraničí na 12 měsíců nemá logiku,“ komentoval po schůzce na Hradě ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL) pro server Echo24.cz. Premiér pochválil Lipavského za dobrou práci, zkušenosti a kontakty. „Skutečně jsem podepsal a předložil demisi, která nebyla ze strany pana premiéra přijata, a jsem rád, že je zájem, abych jako neustraní a odborník ve vládě pokračoval,“ řekl Lipavský pro Deník N.

Změní se i ministr průmyslu a obchodu – na místo Jozefa Síkely, který se v Bruselu uchází o post eurokomisaře, zasedl Lukáš Vlček za hnutí STAN.

Nejen kvůli turbulentním výměnám ve vládě nemá čtyřkoalice důvěru opozičních stran. Shodli se na tom ANO, SPD i Piráti. „Avizovaný odchod Pirátské strany z vlády a plánované přerozdělování ministerských postů je rovněž jasným důvodem, aby vláda požádala Poslaneckou sněmovnu znovu o potvrzení důvěry,“ píše na webových stránkách SPD. Vládní koalice ale k tomu nevidí důvod, nemění totiž programové prohlášení a v horní komoře Par-

lamentu si se 104 hlasy udržuje většinu.

**SOCDEM vede Maláčová,
návrat do Sněmovny
plánuje v levicové alianci**

Delegáti Sociální demokracie na stranickém sjezdu zvolili nové vedení. V sobotu 5. října měli v kulturním domě Střelnice v Hradci Králové na výběr ze tří kandidátů, ale rozhodli už v prvním kole. Michala Šmarda v čele střídá Jana Maláčová. Statutárním místopředsedou se stal Lubomír Zaorálek.

Bývalá ministryně práce a sociálních věcí získala 101 hlasů ze 139 možných. Její konkurent Jiří Dienstbier dostal 33 a nejhůře dopadl Petr Hůla, který jich obdržel pouhých 5.

Zásadní otázkou, o níž straníci diskutovali, byla spolupráce s koalicí Stačilo! a KSČM. Maláčová, na rozdíl od protivníků, spolupráci nevyloučila. Pro volby plánuje širokou levicovou alianci.

„Slibuji vám, že budeme srozumitelní a budeme vidět,“ řekla Maláčová krátce po svém zvolení. Reagovala tak na otázku, která se týkala hlavního a nejtěžšího úkolu, který ji právě čeká. Návrat strany zpět do Sněmovny je pro přežití Sociální demokracie klíčový.

Od devadesátých let byla SOCDEM, dříve ČSSD, jednou z nejvýznamnějších sil v Česku. Z jejich řad vzešlo pět premiérů, jejichž doba vlády čítá 12 let. V posledních parlamentních volbách v roce 2021 však zůstala pod pěti procentní hranicí a krátce nato skončil předseda Jan Hamáček. Po něm nastoupil Šmarda, za jehož vedení se strana přejmenovala. Kvůli špatným výsledkům ve volbách se však o post v čele znovu neucházel.

**Prezident Pavel mluvil
o Evropě, Rusku i volbách.
Europarlament
tleskal ve stoje**

Vůbec poprvé promluvil Petr Pavel na zasedání Evropského parlamentu. Prezident 4. října apeloval na soudržnost Evropské unie a odsoudil ruskou agresi na Ukrajině, vyzdvihl i téma blížících se evropských voleb.

Pavel na úvod poděkoval evropské rodině za veškerou podporu, kterou poskytla jeho zemi. Odkazoval při tom na Václava Havla, první porevoluční hlavu státu, a období transformace na přelomu století. Stále je ale podle jeho slov zapotřebí vysvětlovat občanům Evropu lépe než doposud: „Pokud ji chceme spoluvytvářet, potřebujeme, aby jí lidé doma rozuměli.“

Zopakoval, že ruská agrese je porušením mezinárodních norem a nesmí zůstat nepotrestána. Kyjevu by se podle něj mělo dostat veškeré možné pomoci, neboť „bezpečnost Ukrajiny je i naší bezpečností a v sázce je naše svoboda“. Také zdůraznil, že právní stát nelze nahradit právem silnějšího.

Hlavní otázkou podle prezidenta zůstává, jak zachovat otevřenost a zároveň posílit odolnost evropských demokracií. Ty otestují už příští rok volby do Evropského parlamentu, které Pavel označil za výzvu i příležitost.

„Slyšela jsem tam havlovský podtón: Evropa jako úkol. Hodně mluvil o společné práci a odpovědnosti,“ hodnotila místopředsedkyně Evropské komise Věra Jourová pro Deník N. „Projev byl velmi vyvážený. A to, že byl čtrnáctkrát přerušen potleskem a že nakonec poslanci aplaudovali vestoje, mluví samo za sebe,“ řekl v Událostech a komentářích na ČT předseda sněmov-

ního výboru pro evropské záležitosti Ondřej Benešík (KDU-ČSL).

Pavel se při návštěvě Štrasburku setkal také s předsedkyní Evropského parlamentu Robertou Metsolaovou a společně jednali o válce, dezinformacích a populismu.

Naopak rozporuplné reakce na domácí scéně mezi opozičními i koaličními představiteli vyvolala Pavlova úvaha o možných změnách v hlasování na evropské úrovni, kterou naznačil při proslovu v Brugách o den dříve. Dosud totiž v otázkách společné zahraniční a bezpečnostní politiky disponuje každý z 27 členů právem veta.

Vláda je zase kompletní.

Průmysl vede Vlček, místní rozvoj Kulháněk

Prezident Petr Pavel jmenoval do funkce ministra průmyslu a obchodu Lukáše Vlčka (STAN) a do čela resortu pro místní rozvoj Petra Kulhánka (STAN). Premiér Petr Fiala (ODS) oba následně uvedl do úřadů. Vlček označil za prioritu dostavbu Dukovan a novelu energetického zákona, zatímco Kulháněk se chce zaměřit na obnovu území poničeného povodněmi a digitalizaci stavebního řízení.

„Před vámi oběma jsou úkoly, které jsou mimořádně důležité pro tuto zemi a její občany,“ sdělil v přenosu ČT Pavel v úterý 8. října. V projevu popřál oběma hodně sil a požádal opozici o konstruktivní přístup k opatřením, která budou muset noví ministři dělat, aby splnili hlavní úkoly.

Místopředseda hnutí STAN Vlček přebírá post po Jozefu Sikelovi (STAN), který se stal kandidátem na eurokomisaře. Premiér od něj očekává, že naváže na práci svého předchůdce. Vlček následně

zamířil na Mezinárodní strojírenský veletrh do Brna, kde představil aktualizovanou Hospodářskou strategii. „Své působení nevnímám jako prostor jen věci dotahovat. Moje vize jsou mnohem pestřejší a mají přesah do dalšího volebního období a mým cílem je dostat Českou republiku do top 10 ekonomik v Evropě,“ řekl Vlček ČT.

Končící karlovarský hejtmán Kulháněk střídá v křesle předsedu Pirátské strany v rezignaci Ivana Bartoše, kterého 30. září odvolal prezident na návrh předsedy vlády kvůli nespokojenosti s digitalizací stavebního řízení. Všechny změny stihla koalice za osm dnů, což ocenil i prezident.

Po uvedení do funkce odjel Kulháněk na Jesenicko, kde s tamním hejtmánem a starosty řešil pomoc povodním zasaženému regionu. „Nemám zkušenost s vysokou politikou, ale to, myslím, ani není moje mise. Ta je velmi věcná, aby se skutky, které jsou očekávány, naplnily,“ sdělil Kulháněk ČT.

Po této ministerské obměně kabinet definitivně pokračuje jen se čtyřmi stranami: ODS, KDU-ČSL, TOP 09 a STAN, protože Piráti po odvolání Bartoše oznámili odchod z vlády. Jimi do čela zahraničí nominovaný Jan Lipavský sice také podal demisi, ale nakonec setrvává jako nestraník, a ministr pro legislativu Michal Šalomoun skončil k 11. říjnu bez náhrady.

Platy politiků porostou o 6,9 %, rozhodla vláda.

Opozice žádá zmrazení

Platy ústavních činitelů, tedy politiků či soudců, vzrostou od nového roku o 6,9 %, rozhodla vláda ve středu 16. října. Zvýšení vyvolalo kritiku opozice, která volá po

jejich zmrazení. Původní návrh počítal dokonce se 13,7%. Součástí nové úpravy jsou i finanční náhrady pro první dámu, které by měly dosahovat výše až sto tisíc korun.

„Musíme dýchat se společností,“ vysvětlil kompromis na tiskové konferenci ministr dopravy Martin Kupka (ODS). Objem rozpočtu zůstane beze změny, ušetřené prostředky půjdou administrativním pracovníkům v justici. Proto se Kupka nebojí, že by soudci rozhodnutí napadli.

Návrh teď poputuje do Poslanecké sněmovny. Pokud ho zákonodárci schválí, tak si podle výpočtů České televize například poslanec nebo senátor bez dalších funkcí polepší o více než sedm tisíc, premiér a předsedové obou komor parlamentu o více než 19 tisíc. Nejvíce příjem vzroste prezidentovi, zvýší se o 24 tisíc.

„Neskutečné, neomluvitelné. Jestli chce vláda skutečně dýchat se společností, podpoří můj návrh na zmrazení platů politiků na příštích pět let,“ na síti X napsal předseda ANO Andrej Babiš. Poslanci hnutí požádali o mimořádnou schůzi Sněmovny.

Vláda také odsouhlasila až sto tisíc pro první dámu, které se budou čerpat z náhrad pro hlavu státu. „Je s podivem, že se zákonodárci odhodlali k tomuto kroku až u čtvrté první dámy. Hraje velmi důležitou symbolickou a reprezentativní roli při státních aktech, cestách do zahraničí a při spouštění dalších povinností, které plní po boku manžela i samostatně. Musí reprezentovat tuto republiku i tím, jak se chová a jak vypadá,“ řekl iDnes.cz Ladislav Špaček, mistr etikety a bý-

valý mluvčí prezidenta Václava Havla.

V čele lidovců Výborný, dvojkou Bělobrádek.

Zato Hladík vůbec neuspěl
Ministr zemědělství Marek Výborný je novým předsedou KDU-ČSL. Vystřídal dosavadního lídra a šéfa resortu práce a sociálních věcí Marianu Jurečku. Lidovci si na sjezdu v pátek 18. a v sobotu 19. října v Olomouci vybrali i další členy vedení. Stranicou dvojkou se po překvapivě nezdařilé kandidatuře Petra Hladíka stal Pavel Bělobrádek.

„Děkuji za důvěru, kterou jste mi projevíli. Vážím si toho,“ prohlásil Výborný. O místo v čele se ucházelo celkem šest kandidátů, ještě Jiří Regner, Šimon Heller, Tomáš Kaplan, předseda z let 2006 až 2009 Jiří Čunek a obhajující Jurečka. Toho Výborný předčil ve druhém kole, když získal 159 hlasů z 288 možných, Jurečka 107. Funkci už předtím jednou zastával, v roce 2020 ji ale po smrti manželky opustil.

Výborného podpořil ministr životního prostředí Petr Hladík, jenž už před sjezdem avizoval vzájemnou spolupráci. Na post prvního místopředsedy však kandidoval neúspěšně. Přestože žádného protivníka neměl, podporu delegátů neobdržel ani v jednom ze dvou kol. „Vlastně nevím, proč jste mě nezvolili. A já bych byl fakt rád, a chci objet vás všechny v krajských výběrech, abyste mi normálně do očí řekli, proč jste mě nezvolili,“ reagoval Hladík.

V opakované volbě se přihlásili Václav Pláteník a Pavel Bělobrádek. Někdejší šéf lidovců mezi roky 2010 a 2019 a nyníjší poslanec získal nadpoloviční většinu už v prvním kole. „Postavili jste

mě před obtížnou situací, na druhou stranu jsem připraven dát svoji energii a svůj čas KDU-ČSL," uvedl Bělobrádek.

V sobotu se zformoval také zbytek nejužšího vedení strany. V něm mimo jiné obsadila pozici místopředsdkyně starostka Kravař Monika Brzesková, která pod dívčím jménem Žídková vyhrála v roce 1995 soutěže Miss České republiky a Miss Europe.

K novému předsednictvu křesťanským demokratům pográtulovali koaliční partneři Petr Fiala (ODS) a Markéta Pekarová Adamová (TOP 09). „Smysl dává jen taková koalice Spolu, v níž lidovci budou svěbytnou a sebevědomou stranou. A tato koalice je jediná, kdo může současnou opozici porazit," potvrdil Výborný, že KDU-ČSL ve spojení setrvá.

Ekonomika

Poslanci jednali o penzích 30 hodin, hranice pro odchod do důchodu je 67 let

Důchodová novela míří do závěrečného čtení, Poslanecká sněmovna o tom rozhodla v pátek 4. října po necelých třech dnech a celkem třiceti hodinách jednání. Koalice se s opozicí přely především o věkovou hranici odchodu do důchodu, strop pro ni bude nově 67 let.

„Každý rozumný člověk uzná, že důchodovou reformu tato země potřebuje," vysvětlil podle ČT24 ministr práce a sociálních věcí a předseda KDU-ČSL Marian Jurečka. Právě vládní většina úpravu prosadila a načetla i pozměňovací návrh s horní hranicí důchodového věku, s níž původní předloha nepočítala.

Proti se naopak postavili

opoziční poslanci z hnutí ANO a SPD. „Povinností je důchodcům pomáhat, ne je oškubat," prohlásil už dřív předseda SPD Tomio Okamura a žádá úplné zamítnutí novely.

Celkem se sešlo 30 pozměňovacích návrhů, které se kromě věkové hranice zabývaly i předčasným důchodem, výpočtem nových penzí, výchovnému či valorizací.

Třetí čtení by se mělo uskutečnit zřejmě na další řádné schůzi Sněmovny. Pokud návrh přijme, poputuje do Senátu. Zákonodárci měli původně na programu i jednání o koncesionářských poplatcích. Po důchodech však schůzi ukončili.

První nápor povodní pomínul, teď hrozí nemoci či bezdomovectví

V oblastech, které se vzpamatovávají z nedávných povodní, hrozí zdravotní potíže a také se může zvýšit počet lidí bez domova. Na možná rizika upozornil ministr zdravotnictví Vlastimil Válek (TOP 09) společně s hlavní hygieničkou Barborou Mackovou a zástupci neziskových organizací na jednání 3. října. „Problémy se budou muset řešit dalšího půl roku a je třeba o tom veřejně mluvit," řekl na tiskové konferenci Jakub Líčka, generální sekretář Charity.

Povodně na území České republiky začaly 13. září a vyžádaly si pět obětí, osm lidí se podle dat ministerstva vnitra stále pohřešuje. Mezi nejhuře zasažené lokality patří Moravskoslezský, Olomoucký či Jihočeský kraj.

„Ze šetření je patrné, že budou vysoké stovky, možná nízké tisíce domácností, které přijdou o bydlení. Tam jsou velká rizika bezdomovectví,"

varoval Martin Šimáček, ředitel Agentury pro sociální začleňování. Přestože uvítal vládní program Povodeň 2024, uvedl, že nemusí u některých domácností stačit.

Zástupci organizací kladli velký důraz na druhou vlnu pomoci spojenou zejména s riziky onemocnění. „Prohibí očkovaní proti žloutence A. Přesné číslo nevím, ale už máme přes tisíc proočkovaných," řekla Macková. „Evidujeme tři případy leptospirózy, ale dá se očekávat, že přijdou ještě další."

Za klíčovou považují zástupci ministerstva zdravotnictví správnou a rychlou informovanost, která podle nich předchází poškození zdraví nebo rozvoji nemocí. „Obecně doporučujeme všechny potraviny, které byly zatopeny, vyhodit," například vyzval Matyáš Fošum, ředitel odboru ochrany veřejného zdraví na ministerstvu.

Digitální stavební řízení začíná od nuly, prodraží se o stovky milionů

Digitalizace stavebního řízení bude hotová možná až 1. ledna 2028. Musí totiž začít od nuly, prohlásil ministr dopravy Martin Kupka (ODS), který připravuje nově koordinuje. Petr Kulháněk (STAN), jenž v čele resortu pro místní rozvoj nahradil odvolaného Ivana Bartoše (Piráti), vypíše zakázku znovu. Prodraží se tak o stovky milionů. Po přechodnou dobu budou úřady využívat Bartošovu verzi souběžně s původní variantou, která nahradí nefunkční prvky.

„Digitalizace stavebního řízení je ještě v horším stavu, než co ukazovaly prvotní analýzy," uvedl Kupka na tiskové konferenci ve středu 16. října.

„Vláda si napsala definitivní nekrolog," reagoval místopředseda Poslanecké sněmovny Karel Havlíček (ANO) na tiskové konferenci o den později. Opozice požaduje vyvození trestní odpovědnosti zejména kvůli ztraceným stovkám milionů. „Musí přijít hloubkový audit," doplnil dále Havlíček. S tím souhlasí i premiér Petr Fiala (ODS): „Ministerstvo pro místní rozvoj spustí v nejbližší době forenzní audit. Na základě jeho výsledků a zjištění se rozhodneme, jak budeme dál postupovat," uvedl pro iDnes.cz.

Právě kvůli stavebnímu řízení skončil v září ministr pro místní rozvoj Bartoš. Nový systém spustil 1. července, ale ze strany úředníků se ozývaly stížnosti, že nefunguje. Fiala ho odvolal, protože si údajně nedokázal připustit špatný stav věcí a digitalizaci dotáhnout. Následně Piráti odhlasovali odchod z vlády, reálně však skončil už jen ministr pro legislativu Michal Šalomoun, naopak Jan Lipavský v čele zahraničí pokračuje jako neustraník.

Kurzovní lístek

25. 10. 2024 (střed)	
EUR, 1	25,250
Kanada, 1	16,849
USA, 1	23,331

Kultura

Ceny Thálie ovládlo ostravské Chicago, ceny převzali Preiss i Vondráčková

Thálie letos oslavily jednátřicátý ročník a Herecká asociace udělila dvacet ocenění nejlepším divadelním umělcům. Největší úspěch zaznamenal ostravský muzikál Chicago, v němž zazářili Lukáš Vlček a Markéta Schimmerová Procházková. Ocenění si převzaly také legendy. Za celoživotní přínos obdr-

želi trofej Helena Vondráčková nebo Viktor Preiss, který má jasné heslo: „Člověk musí makat, aby k něčemu došel.“

Ostrava letos v muzikálové kategorii zazářila s představením Chicago. Vlček oslnil diváky i hlasující členy asociace jako charismatický právník Billy Flynn. „Chci poděkovat své dvouleté dceři, že už nepláče, když táta doma zpívá,“ řekl Vlček na pódiu pražského Národního divadla, kde se slavnostní ceremoniál v sobotu 5. října konal.

Schimmerová Procházková v roli Velmy Kelly doslova uchvátila, jak ztvárnila vražedkyni. „Uvědomuji si, že to pro mě znamená hodně, ale dojde mi to až za den, dva. V ostravském divadle se mi nejvíce líbí lidi, líbí se mi divadlo, líbí se mi orchestr. Líbí se mi tam úplně všechno,“ s úsměvem prozradila pro Carolinu po skončení programu.

Cenu za celoživotní mistrovství v oblasti muzikálu a operety získala Helena Vondráčková a v oblasti činohry Viktor Preiss. Divadlo rozezněl několikaminutový aplaus, když si cenu přebíral. „Člověk musí makat, aby vlastně k něčemu došel. Ono se to potom vytříbí a začne se vědomě soustředit na určitý cíl. Musí se profesi otevřít, to je nejpodstatnější a trvá to hrozně dlouho,“ vzkázal čtenářům v krátkém rozhovoru.

Kompletní výsledky jsou k nahlédnutí na oficiálních stránkách cenythalia.cz.

Braillovo písmo pomáhá už 200 let.

Význam má i s technologiemi

Písmo, které nevidomým lidem změnilo život, letos slaví 200 let. Výročí připomněla Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých

(SONS) na tiskové konferenci v pátek 11. října. Zdůraznila význam Braillova písma pro zrakově postižené a připomněla také Bílou pastelku, aktivitu, která už 25 let finančně pomáhá každoročními sbírkami.

Luboš Zajíc, prezident SONS, zmínil, že užití Braillova písma se v posledních letech mění. Čím dál častěji totiž jeho úlohu přebírají moderní technologie, a tak například pro čtení už není nutné písmo umět, jelikož text může přečíst umělá inteligence. Připomněl ale, že i tak je velmi důležité mu rozumět, a to hlavně pro zrakově postižené v mladším věku. „Pokud ho nevidomý člověk nezná, jen stěží může říct, že je opravdu gramotný,“ doplnil Zajíc.

Viceprezident SONS Jan Šnyrych představil stěžejní moderní technologie, které pomáhají, například braillové tiskárny dokážou vytisknout papír s tímto písmem. Za jeho vynález vděčí nevidomí francouzskému učiteli Louisi Braillovi, který princip teček vyražených do materiálu vymyslel.

Zajíc ocenil také sbírku Bílá pastelka, zároveň však dodal: „Nacházíme se v době, kdy musíme bohužel říct, že veřejná podpora spolku sdružující zdravotně postižené stagnuje, pokud dokonce neklesá.“

Vyšší výnosy, ale méně turistů. Českým památkám ubyli návštěvníci

Silný začátek sezony, pak však nastal propad. Horké dny, ekonomická situace, zahraniční dovolené, olympiáda v Paříži i částečně navýšené vstupné mohly podle ředitelky Národního památkového ústavu (NPÚ) Naděždy Goryczkové ovlivnit nižší ná-

vštěvnost objektů. Na ty se do konce září přišlo podívat 3,5 milionů lidí, což je přibližně o 8 % méně než loni. I přesto jsou výnosy nejvyšší v historii, dosud činí totiž 627,3 milionů korun, proti loňsku vzrostly o 6,3 %.

Nejlákavějším objektem byl tradičně Státní zámek Lednice se 273 642 příchozími, následoval Český Krumlov a Hluboká nad Vltavou. Velký zájem mohl těšit památkáře v zámku Lysice, kde návštěvnost proti minulému roku vzrostla hned šestkrát. „Turisty přilákala dokončená obnova zahrady, historická fíkovna, a především možnost absolvovat prohlídku bez průvodce,“ řekla Goryczková na tiskové konferenci.

Sezona se díky podzimním prázdninám protáhne až do 3. listopadu. Od té doby budou mít otevřeno pouze památky s celoročním provozem, letos nově i s částečně zrekonstruovaným Státním zámkem Litomyšl. V následujících měsících se mohou výletníci těšit na tradiční hradozámecký advent.

Rok 2025 přinese několik nových akcí v čele s projektem Vltava slavná a splavná k výročí 150 let stejnojmenné symfonické básně. Bude pokračovat i 15. ročník projektu Po stopách šlechtických rodů, tentokrát se stane rokem italské šlechty a hlavním objektem bude zámek Uherčice. Vstupné nezdraží.

Sport

Nečekaný finiš Velké pardubické: Rozhodl

„mrtvý doběh“ dvou koní

Nedělní 134. ročník Velké pardubické 13. října přinesl nejen strhující finiš, ale i napínavé vyhodnocení. První místo si odvezli Sexy Lord s jezdcem Jaroslavem Myškou

a zároveň Godfrey vedený Janem Faltejsem. Poprvé v historii má tak Velká pardubická dva vítěze.

Osmiletý ryzák Sexy Lord se dostal do čela hned v prvním úseku a bez větších obtíží se zde udržel po celý závod. „Není to vyložený tempař, i když chodí zepředu. Je to spíše ofenzivně laděný kůň, který nemá rád koně kolem sebe. Rozčilují ho. Musí jít ze špice, aby ho nikdo takřikajíc neotravoval.“ Přiblížila pro ČTI jeho trenérka Martina Růžicková.

Naopak Godfrey se po hromadném rozběhu držel na třetí příčce a po nepovedeném taxisu klesl dokonce na místo sedmé. Jan Faltejský v závodě pokračoval úsporným tempem a pomalu se propracovával středem. Na poslední rovince se Godfrey prodrál před vedoucího Sexy Lorda, který s ním ale po chvíli srovnal krok, a cílovou čáru tak přeběhli společně. Výsledek byl velmi těsný, navíc cílová fotografie chyběla. Po sedmi minutách se dostihová komise přiklonila k Sexy Lordovi. Jaroslav Myška, který Velkou pardubickou absolvoval už podvaadvacáté, se tak radoval ze svého prvního vítězství.

Na stupeň vítězů se k Myškoví po přezkoumání kamerového záběru přidal i Jan Faltejský. Na své konto si tedy připsal už sedmou výhru. Na otázku, jestli zvládne přidat i osmý triumf, a vyrovnat se tak legendárnímu žokejovi Josefovi Váňovi, pro pořad Branky, body, vteřiny uvedl: „Když budu sedět na správných koních, tak se to může někdy podařit, ale musím být v první řadě zdravý a musím mít důvěru majitelů koní a trenérů.“

Podle:

<https://carolina.fsv.cuni.cz/>

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Papež František jmenoval nové kardinály

Na závěr modlitby Anděl Páně 6. října oznámil papež František, že na 8. prosince 2024 (slavnost Neposkrvněného početi Panny Marie) svolává konzistoř, při které předá insignie 21 novým kardinálům, které dnes jmenoval.

Podle nových kardinálů se Evropa stává novodobou „periferií“ katolické církve. Noví kardinálové ze tří kontinentů na tiskové konferenci k Synodě o synodalitě v úterý 8. října uvedli, že církev na globálním Jihu má mnoho nemateriálních darů, o které se může podělit se Západem, včetně hojnosti kněžských povolání a živé víry.

„My, kteří pocházíme z afrických diecézí, můžeme říci, že se zdají být chudé z materiálního hlediska, ale duchovně jsou velmi bohaté a víru prožívají s radostí. A to je něco, co musíme sdílet s celosvětovou církví.“ uvedl kandidát na kardinála z Pobřeží slonoviny Dogbo.

Tokijský arcibiskup poukázal na velký počet kněží, kteří přicházejí ze zemí Asie. „V jednom bodě synodálního shromáždění jsme diskutovali o výměně darů z jedné církve do druhé. Dříve se to chápalo tak, že bohaté církve, které mají peníze podporují chudé země, jako jsou v Asii a Africe,“ uvedl Kikuchi. „Vzhledem k narůstajícímu počtu kněží, kteří přicházejí z Asie a Afriky se však tato výměna mění... z rozvojových zemí do rozvinutých zemí.“

Spengler, předseda brazilské biskupské konference řekl, že Brazílie a další latinskoamerické země slaví výročí příchodu přistěhovalců z Německa, Itálie a dalších zemí. „Tito přistěhovalci podpořili proces evangelizace v Latinské Americe. Pokud zde dnes máme silnou a živou křesťanskou tradici, vděčíme za to přistěhovalcům.“ Arcibiskup uvedl, že přistěhovalci byli odvážní, když před 200 lety opustili své vlastní země a vydali se přes oceán. Dodal však, že nejdůležitější je, že s sebou přinesli katolickou víru. Poznamenal, že dnešní výzvou pro církev v tradičně křesťanských zemích je pochopit, jak víru představit dalším generacím.

Papež při kanonizační mši:

Služba je křesťanským stylem života

Papež František předsedal na misijní neděli 20. října mši svaté, při které kamonizoval 14 nových svatých a vyzdvihl, že jsou nám živým křesťanským svědectvím, protože žili Ježíšovým „životním stylem služby.“ Otec Manuel Ruiz López a jeho sedm společníků, bratři Francis, Mooti a Rafael Massabki, otec Joseph Allamano, sestra Marie Leonie Paradis a sestra Elena Guerra, byli příkladem hrdinských ctností a vydávali svědectví o svatosti v rámci svých jedinečných povolání.

Diakonát žen není v současné době řešením

Kardinál Víctor Fernández, prefekt Dikasterie pro nauku víry, v pondělí 21. října potvrdil odmítavý postoj papeže

Františka k otázce ženského diakonátu. Připomněl, že pro Svatého otce otázka ženského diakonátu „není dozrálá,“ a proto výslovně požádal členy synody, aby se nyní touto problematikou nezabývali. Synoda o synodalitě bude dále pokračovat v úvahách o úloze žen v církvi.

Dohoda mezi Vatikánem a Čínou byla prodloužena o další čtyři roky

Svatý stolec a Čínská lidová republika se shodly na prodloužení platnosti dohody o společném jmenování biskupů, která byla poprvé uzavřena v roce 2018. Na tiskové konferenci v Číně to oznámil mluvčí ministerstva zahraničí Lin Tien. Tiskové středisko Svatého stolce prodloužení platnosti dohody potvrdilo. Peking a Vatikán podepsaly v roce 2018 dohodu o jmenování biskupů v Číně, o nichž rozhodují oba státy. Strany ji naposledy o dva roky prodloužily v říjnu 2022. Prozatímní dohoda ukončila desetiletí biskupských svěcení bez papežského souhlasu, což vedlo ke změně vývoje v posledních šesti letech. Od té doby bylo jmenováno a vysvěceno přibližně deset biskupů a Peking oficiálně uznal veřejnou roli některých dříve neuznaných biskupů. Vatikán a Čína neudržují oficiální diplomatické vztahy, protože Vatikán je jednou z přibližně desítky zemí, které uznávají nezávislost Tchaj-wanu. Ten Čína považuje za jednu ze svých provincií.

Biskup Syukur rezignoval na přijetí kardinalátu

Papež František přijal 23. října žádost biskupa Paskalise Bruna Syukura z indonéského Bogoru, aby se neúčastnil konzistoře a nebyl tak ustanoven kardinálem. Svoji rezignaci na kardinálskou hodnost motivuje přáním „dále růst v kněžském životě, ve službě církvi a Božímu lidu,“ stojí ve sdělení ředitele Tiskové kanceláře Svatého stolce Mattea Brunioho.

Kardinál Pietro Parolin jednal s premiérem Petrem Fialou v Praze

Ve čtvrtek 24. října navštívil Českou republiku státní sekretář Svatého stolce kardinál Pietro Parolin. Jednal s premiérem ČR Petrem Fialou ve Strakově akademii, kde byla podepsána Smlouva mezi Českou republikou a Svatým stolicem. Smlouva je potvrzením vzájemných vztahů mezi Českem a Svatým stolicem a má ještě více ochránit svobodu vyznání občanů i zájmy všech církví a náboženství praktikovaných na území ČR. Kardinál se rovněž setkal s prezidentem Petrem Pavlem.

V 15 hodin kardinál Parolin předsedal mši svaté v pražské katedrále, kterou koncelebroval s českými a moravskými biskupy. Bohoslužbu živě přenášela Česká televize.

Další informace čtete na str. 23.

60 let Českých misií v Kalifornii a setkání českých misionářů ze světa

Krajané v Los Angeles, v San Franciscu a v San Diegu letos v září radostně oslavili výročí katolických misií v Kalifornii. V Los Angeles a San Franciscu to bylo 60. jubileum a v San Diegu 45. výročí. Na všech třech místech se při této příležitosti konaly slavnostní bohoslužby a setkání věřících. Mezi krajaný zavítal jako hlavní host Mons. Václav Malý, světící biskup z Prahy, který je Českou biskupskou konferencí pověřen duchovní péčí o naše krajaný žijící v cizině. Také sem zavítali naši čeští misionáři, kteří slouží našim věřícím na americkém kontinentu a v různých zemích Evropy, aby spolu s Otcem biskupem rokovali o situaci v těchto misiích a jejich budoucnosti.

Nejprve trochu historie. Naši dříve narození krajané vzpomínají na to, že po příchodu do Ameriky a dál do Kalifornie na začátku postrádali české bohoslužby. Byli tedy vděční Pánu Bohu, když sem v září 1963 přišel páter Adolf Pelikán, S.J. a rozběhl první českou misií. Bylo to v San Franciscu, kam původně přišel P. Adolf na zotavenou ze studené Kanady. Útočiště našel u spolubratrů při Jezuitské universitě, kde mu bylo dovoleno sloužit české bohoslužby.

Kvůli vhodnějšímu podnebí P. Pelikán záhy přesídlil do Los Angeles, kde na něj čekalo ještě více krajanů, a pro ně založil Misii svatého Cyrila a Metoděje v Los Angeles. Z tohoto střediska pak rozvinul za spolupráce několika věrných krajanů duchovní činnost pro bývalé uprchlíky z komunistického režimu, nyní svobodné občany Ameriky.

Každý si přál setkávat se s jinými krajaný. České bohoslužby k tomu poskytl dobrou příležitost. V krátké době se staly české mše pod vedením otce Pelikána známé a populární. Přicházeli naši lidé z okolních měst i ze značné dálky! Těšili se na každou mši svatou, při níž zpívali z celého srdce tytéž písně jako ve staré vlasti. například „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ nebo „Bože, cos ráčil před tisíci roky“ či „Otče náš, vyslyš nás.“ Poslouchali také Boží slovo v rodném jazyce, což je v duchu spojovalo s věrnými doma.

Z počátku byla potíž najít vhodné místo pro bohoslužby. Standa a Anežka Brožkoví, jedni za zakládajících členů misie v Los Angeles, nabídli svou zahradu u jejich domu v Pasadeně, a tam se některé mše svaté konaly. Po mši svaté bylo vždy občerstvení a příležitost promluvit si s přáteli a seznámit se s novými krajaný.

Otec Pelikán byl znám jako věrný kněz a laskavý přítel se zájmem o spásu svěřených duší. Často přicházel k lidem na návštěvy do jejich domů. Do posledního dechu se staral o mnohé naše krajaný. Zemřel v ráčovém ústavě pro emeritní kněze v Los Gatos 1969 a je pochován na hřbitově v Santa Clara.

Po odchodu otce Pelikána na věčnost přišel do Kalifornie roku 1970 otec Jaroslav Popelka, který svou duchovní činnost vedle Los Angeles a San Franciska rozšířil i na San Diego, kde také žilo několik rodin českých emigrantů. Pod jeho péčí účast na mši svaté vzkvétala a věrnost víře se upevnila. Přistěhovalci po roce 1948, kteří žili v širokém okruhu jednotlivých míst, rádi přicházeli na české mše svaté, při nichž se přidružili k velké skupině věrných krajanů a po mších svatých navazovali nová přátelství.

Otec Popelka také vydal soukromou sbírku lidových písní, jež každý znal: „Hrálo slunko, hrálo krásně“ či „Čechy krásné, Čechy mé“ nebo „Koline, Koline“ či „Boleráz, Boleráz“ atd.

Po náhlé smrti otce Popelky roku 1987 Česká misie v Kalifornii osiřela a hledala nového pastýře. Našli pátera Petra Esterku, který učil na Koleji svaté Kateřiny v Minnesotě a jako profesor měl tedy o nedělích, svátcích a prázdninách volno. Začal nejprve do Kalifornie dojíždět a střídavě sloužil české mše svaté v Los Angeles, San Franciscu i v San Diegu. Když mu nastal důchodový věk, přesídlil v roce 1993 do Kalifornie natrvalo. Útočiště našel ve farnosti sv. Norberta v diecézi Orange v těsném sousedství Los Angeles, kde se pak také po léta konaly české mše svaté. Díky jeho stálé rezidenci se pak konaly české mše svaté pravidelně na všech třech místech vždy jednou měsíčně.

Pod duchovní správou otce Esterky přinášel život v českých misiích mnoho dobrých plodů. V Los Angeles měli věřící možnost navštívit českého kněze po telefonické domluvě kdykoli, do San Franciska a San Diega obvykle jezdil o den nebo dva dny dříve a konala se setkání s krajaný. V sobotu odpoledne otec Esterka vysvětloval tajemství víry těm, kdo žili ve městě či nedaleko. Lidé měli příležitost ke svaté zpově-

Jubilejní mše sv. v San Diegu 28. září 2024 celebrowaná biskupem Mons. Václavem Malým z Prahy s účastí krojovaných dětí i dospělých

Účastníci mše svaté v Los Angeles 29. září 2024, která se slavila při příležitosti 60. výročí českých misí v Kalifornii v polském centru sv. papeže Jana Pavla II.

di, pak se konala „domácí“ mše svatá. V neděli bývaly bohoslužby pro širokou veřejnost v pronajatém kostele nebo farním sále, kde pak lidé za doprovodu varhan nebo harmonia zpívali české nábožné písně, z úst otce Esterky slyšeli český Boží slovo a promluvu a účastnili se mše svaté. Potom následovalo bohaté občerstvení a přátelské rozmluvy. Dlouholeté zázemí nacházel otec Esterka v San Franciscu u manželů Dedkových a později u paní Novotné. V San Diegu u manželů Peterkových. Nelze vyjmenovat velkou řadu dalších pomocníků, organizátorů a aktivistů, kteří nejrůznějším způsobem pomáhali při bohoslužbách i organizaci krajan-ských setkání na jednotlivých místech. Všem patří velký dík a upřímné „Pán Bůh zaplať.“

V roce 1999 byl Otec Esterka jmenován pomocným biskupem brněnským a byla mu českou biskupskou konferencí svěřena péče o naše krajany po celém světě. Začal tedy navštěvovat jednotlivé české misie, ať ve Spojených Státech, tak v Kanadě, dále v různých zemích Evropy a obvykle dvakrát do roka létal i do Austrálie. V počátcích své apoštolské činnosti získal jako pomocníky i některé mladé kněze, kteří pak krátkodobě sloužili jako kaplani v české misii v Los Angeles. Pro věřící v širokém okruhu také vydával otec Esterka informační „Věstník,“ kde kromě duchovního slova byly informace o českých bohoslužbách na jednotlivých místech a další zajímavé články.

Biskup Esterka poznal, že tam, kde ve světě mají české misie zázemí, tedy svůj vlastní kostel či misijní dům, tak vše lépe funguje než tam, kde je misie „v nájmu“. Takové misie postupně jedna za druhou končily. Proto se rozhodl, že také pro misii v Los Angeles takový misijní dům vybuduje.

V roce 2007 byl z darů věřících zakoupen dům na 333 Koch Ave. v Placentii, CA, který pod názvem „Velehrad Kalifornie Česká Katolická Misie“ byl slavnostně otevřen a posvěcen jako rezidence otce biskupa a misijní dům pro české věřící k bohoslužbám a setkávání se při různých příležitostech. Nedělní bohoslužby se pak začaly konat v ne-
dalekém kostele v Polském centru sv. Jana Pavla II.

Misie pak kromě bohoslužeb a nedělních obědů začala pořádat v průběhu roku různé kulturní podniky – Josefskou zábavu, Velikonoční odpoledne se sbíráním vajíček pro děti, piknik na zahradě misie, Vánoční loterii a některé další. Správu domu v Los Angeles obstarával trojčlenný výbor, v San Franciscu a San Diegu byli vždy ustanoveni koordinátoři bohoslužeb a akcí, na které se mohli lidé obracet, když potřebovali nějaké informace. Velkou pomocnicí otce biskupa v oblasti administrativní i praktické byla po mnoho let jeho sekretářka Dr. Joan Timmerman.

V době pokročilého věku otce biskupa a v době jeho nemoci mu vypomáhal v duchovní správě dva roky otec Dušan Hladík, který přijížděl z Chicaga a někdy mše sv. sloužil P. Zdenek Kříž, kněz českého původu, který působí v americké farnosti v Los Angeles.

V roce 2020 vyslala česká biskupská konference jako nového duchovního správce českých misí v Kalifornii otce Libora Švorčíka, který předtím mnoho let působil jako český misionář v Torontu v Kanadě. Právě v této době vypukla epidemie covidu a bohoslužby byly všeobecně omezeny a české mše sv. se přenášely prostřednictvím internetu. Tak se nový kněz setkal osobně s věřícími až po mnoha měsících. Otec biskup Mons. Petr Esterka mezi tím odešel na odpočinek a obětavě o něho pečovala ve svém domě Dr. Joan Timmerman. Na věčnost byl povolán 10. srpna 2021 a po rozloučení v místní biskupské katedrále byly jeho tělesné pozůstatky převezeny na Moravu do rodných Dolních Bojanovic.

Život českých misí pokračuje dál pod vedením otce Švorčíka. Na jednotlivých místech jsou české mše sv. vždy jednou měsíčně, zbývající čtvrtou neděli se vysílá česká mše sv. přes internet. V Los Angeles bývají mše sv. přímo v misijním domě „Velehrad“ venku na zahradě. O Vánocích a Velikonocích v Polském centru 3999 Rose Drive, Yorba Linda, CA. V San Diegu jsou mše svaté v polském kostele St. Maximilian Kolbe R.C. Polish Mission, 1735 Grand Ave. a v San Franciscu také v polském kostele Nativity of Our Lord R.C. Church 240 Fell Street. Ostatní akce jsou publikovány

Blahopřání otci biskupovi Mons. Václavu Malému k nedávným narozeninám a včerejším jmeninám při setkání věřících po mši svaté na „Velehradě“ v Los Angeles – Placentii

Krajané na mši svaté v San Franciscu 6. října 2024 s biskupem Malým a českými misionáři při oslavě 60. výročí misie

každý měsíc ve Věstniku, který se rozesílá na bezmála 300 adres a informace jsou též na webové stránce misie. Otci Liboru Švorčíkovi patří upřímný dík za jeho věrnou kněžskou službu našim krajanům.

Jubilejní oslavy českých misii v Kalifornii proběhly ve slavnostním duchu na všech třech místech. První oslava byla v San Diegu, kde přímo o slavnosti sv. Václava, hlavního patrona české země, v sobotu 28. září odpoledne sloužil pontifikální mši svatou Mons. Václav Malý, světící biskup z Prahy a koncelebrovalo s ním dalších pět českých kněží. Po mši svaté místní věřící v klubu kostela připravili bohatý kulturní program. Krojovaná skupina dospělých „Karička“ s dětskou skupinou „Podkovička“ zatančily národní tance a zazpívaly několik písní za doprovodu harmoniky. K pohoštění byly připraveny obložené

chlebičky, domácí segedínský guláš s knedlíkem a výborné zákusky. Družná zábava se pak protáhla do pozdního večera.

V neděli 29. září v jednu hodinu po poledni jsme slavili mši svatou k 60. výročí zdejší misie v Los Angeles v Polském kostele sv. Jana Pavla II. Hlavním celebrantem byl opět biskup Malý a s ním sloužili u oltáře všichni přítomní čeští misionáři. Otec biskup v homilii rozvinul myšlenku o pravé moudrosti, která by měla křesťana vést v tomto moderním rozbouraném světě ke skutečným hodnotám pozemským i věčným hodnotám Božího království. Mši sv. jsme zakončili bouřlivým Svatováclavským chorálem a potom jsme se přesunuli na Velehrad, kde v misijním domě pokračoval slavnostní oběd s tradičními smaženými řízký a bramborovým salátem a po obědě následovala gratulace otci biskupovi k jeho nedávným narozeninám a včerejším jmeninám. Veselá zábava potom pokračovala při zpěvu oblíbených českých písní za doprovodu kytary, na kterou dovedně hrál otec Bohuslav Švehla, český misionář z Mnichova v Německu. Na oslavu jubilea přijelo mnoho krajanů z širokého okolí a také neteř pana biskupa Esterky paní Jitka Hromková z Oaktonu, VA, která nyní spravuje dobročinný fond North American Pastoral Center, původně založený biskupem Esterkou na pomoc papežské koleji Nepomucenu v Římě a na další podobné církevní projekty.

Oslavy jubilea českých misii v Kalifornii vyvrcholily mši svatou v San Franciscu v neděli 6. října, kterou opět sloužil biskup Malý z Prahy za účasti pěti českých misionářů. Po mši svaté v hale kostela následovalo pohoštění a družná zábava.

Všude v českých misiích v Kalifornii se naši krajané scházejí k bohoslužbám i bratrskému společenství a věříme, že tyto misie budou pod ochranou Panny Marie, věrozvěstů slovan-ských sv. Cyrila a Metoděje i českých patronů v čele se sv. Václavem ještě dlouhou dobu úspěšně pokračovat.

České misie ve světě

V Kalifornii se při příležitosti oslav českých misii uskutečnilo setkání českých misionářů působících v různých koutech světa. Přinášíme stručný přehled těchto misii s informací a jejich činnosti

Švýcarsko - V letech 1968-1971 fungovala „provizorní“ československá misie v Curychu, kde působil P. Vrážel a posléze P. Jíran, v Luzernu P. Birka a v Sankt Gallenu P. Vilem a P. Vondra. Na podzim roku 1971 vznikla zvlášť česká a slovenská misie se sídlem na Brauerstrasse 99 v Curychu. Čechům přijel sloužit P. Josef Šimčík (z Rakouska) a Slovákům salesián P. Anton Baník (z Itálie). Na jeho práci s dětmi a mládeží rádi vzpomínají bývalí exulanti a jejich děti. Především na oblíbené letní tábory u moře anebo poutě do různých koutů „světa“, např. Izraele, Paříže či La Salette. Po smrti otce J. Šimčíka (26.4. 2002) přišel na více než 20 let další salesián P. Antonín Špaček, který pocházel z Beskyd. Mše svaté se konaly pravidelně v Curychu a v Luzernu a občas na dalších místech i v domácích společenstvích. U otce Antonína měl každý vždy dveře

otevřené. Křtil děti, oddával snoubence, navštěvoval nemocné a staré lidi. Vykonával i pohřby. Za jeho působení se konaly každoroční národní poutě do Einsiedelnu a do Říma. Služba otce Antonína skončila na Vánoce 2023, kdy odešel do důchodu, a tak česká misie ve Švýcarsku po 50 letech nemá stálého misionáře. V současnosti vede nedělní bohoslužby a svátosti smíření v Curychu páter Jaroslav Duda. Česká misie však nadále hledá svého stálého kněze.

Německo - V padesátých letech 20. století odešlo z Československa do Německa mnoho exulantů. Bavorský Mnichov se stal sídlem Rádía Svobodná Evropa. To přinášelo ověřené zprávy z domova i ze světa a komentovalo jednotlivé události ve vlasti. Kromě politického a zpravodajského vysílání mělo rádio i kulturní, sportovní a náboženskou redakci. Od začátku vedl náboženskou redakci ThDr. Alexander Heidler. Rádio Svobodná Evropa začalo vysílat 1. května 1951. V neděli 6. května byla přenášena první česká bohoslužba z kostela sv. Štěpána. Sloužil ji a kázal ThDr. Alexander Heidler,

Čeští misionáři na setkání v Kalifornii v září 2024. Zleva do prava: P. Antonín Špaček (Švýcarsko), P. Antonín Hráček (Itálie), P. Bohuslav Švehla (Německo), P. Jan David (Toronto - Kanada), biskup Mons. Václav Malý (Praha), P. Libor Švorčík (Los Angeles), P. Dušan Hladík (Chicago) a P. Antonín Kocurek (New York).

Snímek pořízen po mši svaté na zahradě Velehradu v Los Angeles – Placentii.

který používal přezdívku Otec Křišťan. Začal se vydávat zpravodaj České duchovní služby dnes známý pod názvem „Hlas svatého Cyrila a Metoda.“ V roce 1956 přišel do Mnichova P. Karel Fořt, který před tím působil v Alžíru v Africe. Pomáhal P. Heidlerovi v pastoraaci, zapojoval do ní i další české kněze - emigranty. V r. 1963 se stal P. Fořt českým farářem v Německu.

V srpnu 1968 obsadila vojska Varšavské smlouvy Československo. Reakcí byla ohromná vlna uprchlíků, mnozí přišli do Německa. Byli soustředěni převážně v utečeneckém táboře v Zimdorfu. Tam od r. 1967 působil P. Pavel Kučera. Ten kromě duchovní služby Čechům a Slovákům radil, tlumočil, sháněl práci, finanční pomoc, doprovázel na úřední jednání, atd.

Duchovní správa cizinců postupně získávala v Německu své místo. V roce 1969 již existovala česká střediska ve velkých městech (Mnichov, Stuttgart, Frankfurt, Feiburg, Kolín, Hamburg). V roce 1970 se konala první pouť ke sv. Metoději do Ellwangen (místo, kde byl vězněn Bavorskými biskupy během návra z Říma na Velkou Moravu). Tyto poutě se konají dodnes.

Mnichovskou misii dále vedli P. Karel Janoušek (1987 – 90), P. ThDr. Jan Bárta (1991 – 1995), salesián P. Jiří Kopic SDB (1995 – 2000). 1. prosince 1999 se stal novým farářem v Mni-

chově P. Bohuslav Švehla z diecéze České Budějovice. Ten zde požehnaně působí dodnes.

Velkými pomocníky českých kněží byli též trvalí diákoní – jáhnové. V r. 1986 přijal v Mnichově jáhenské svěcení Ing. Jan Kaplan. Asistoval při českých bohoslužbách, navštěvoval nemocné, organizoval duchovní kroužky, byl aktivním členem Orla. Podobně v r. 2014 v kostele Herz Jesu v Ludwigshafenu přijal jáhenské svěcení Josef Jonáš. Později se odstěhoval z Německa do Zdic u Berouna, kde působil jako jáhen a varhaník. V r. 2019 byl vysvěcen na kněze.

V současné době Česká duchovní služba v Německu zajišťuje české bohoslužby a další aktivity pravidelně v Mnichově, Stuttgartu, Norimberku a Frankfurtu. Misie sídlí na adrese "Haus der Missionen" Dachauer Strasse 23, IV. patro, 80335 München. Zde se nachází kancelář. Sál Velehradu je místem pro setkávání, společenské akce v rámci programu české duchovní služby, duchovní rozhovory, zpovědi. Duchovní správce P. Bohuslav Švehla se chystá do důchodu a plánuje návrat do vlasti. České misie v Německu by mohly pokračovat, pokud se najde k této službě nový kněz.

Pokračování na str. 20

PŘIJDE SVATÝ MIKULÁŠ

**Srdečně zveme všechny děti i dospělé na Mikulášskou besídku
v neděli 8. prosince 2024**

**v České misii sv. Cyrila a Metoděje
9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513**

Sál bude otevřen od 11.30 dopoledne – hned po mši svaté.

Bude možnost oběda a dalšího občerstvení.

Bude také připravena bohatá tombola.

V prodeji budou též balíčky vánočního cukroví.

v 1.00 odpoledne se v klubu promítají pohádky pro děti

ve 2.00 odpoledne v kostele

PŘIJDE SVATÝ MIKULÁŠ V DOPROVODU ANDĚLA A ČERTA

V předvánočním programu zde vystoupí děti z České sobotní školy kardinála Berana.

Mikuláš potom bude všem dětem nadělovat dárky.

NENOSTE DĚTEM ŽÁDNÉ DÁRKY, Mikuláš bude všem nadělovat jednotné dárky sám.

Vstupné dobrovolné.

Bližší informace podá: Mons. Dušan Hladík - Tel: (708) 255 5117 Mobil: (708) 533 1050

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

Tatraship

Medzinárodná preprava

S našou neobmedzenou prepravnou kapacitou
ponúkame všetky druhy námornej nákladnej
dopravy a súvisiace služby.

Zasielani malých balíkov letecky a loďou.
Objemné náklady, kontajnery na sťahovanie.
Preprava motorových vozidiel a ďalšie služby.

Adresa:

7250 W 90th Street, Bridgeview, IL 60455

Telefon: 708 576 8834

Email: info@tatraship.com

Viac informácií na: www.tatraship.com

www.DrSimkovic.com

NORTHWEST DENTAL CENTER

Northwest Dental Center

Doctor of Dental Surgery

Oleg M. Simkovic

Implant Surgery, General Dentistry,
& Oral Care

Mluvíme česky a slovensky - 33 let praxe

740 Northwest Highway

Fox River Grove, IL 60021

Ph (847) 639-9300 Nwdental@att.net

Česká Katolická Jednota

**Fraternal Life Insurance
Since 1879**

Insurance & Annuity Products

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127
(216) 341-0444
www.czechccu.org

Advokátní kancelář H&P Laws s.r.o.

*Zajišťujeme právní a realitní služby
na území České republiky*

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Karlín

Tel. +420 221 719 041

Fax. +420 221 719 059

Mob. +420 602 205 400

jhorky@ak-hp.cz

www.ak-hp.cz

Vděčná vzpomínka

*15. listopadu to bude pět let, co byl Pánem života a smrti
povolán do nebeského království náš milovaný tatínek a
dědeček, bratr a strýc, pověstný „Kráť Šumavy“, pan*

Josef Hasil

Narodil se 8. února 1924 v Zábrdí na Šumavě. Pocházel z osmi dětí. Vyučil se kolářem. Po skončení 2. světové války nastoupil k pohraniční strážní Sboru národní bezpečnosti. Po komunistickém převratu v únoru 1948 začal pomáhat lidem pronásledovaným novým režimem při útěcích přes státní hranici do svobodného světa. Po převodu skupiny exulantů 20. října 1948 byl udán a zatčen a odsouzen na 9 let do vězení. Po půl roce z lágru a dolů v Dolním Jiřetíně uprchl. Přesšel západní hranici a v Německu vstoupil do služeb americké zpravodajské služby CIA. Stal se agentem - chodcem, přičemž znovu převáděl naše lidi na Západ. Současně dodával odbojovým pracovníkům v Československu radiové vysílačky a další materiál. Díky znalosti terénu a jeho schopnostem se mu dařilo hranice přecházet nepozorovaně. Přesto se několikrát dostal do přestřelky. V jedné z nich zemřel mladý československý pohraničník. Smrt pohraničníka Josefa Hasila po léta trápila. V další přestřelce dne 13. září 1950 v blízkosti státní hranice zahynul Hasilův bratr Bohumil, který také často pomáhal lidem za hranice. Dodnes není známo místo, kde je pochován. Josef Hasil v letech 1949–1952 vybudoval v jižních Čechách rozsáhlou síť stovek spolupracovníků a informátorů. S převáděním přes hranici skončil v roce 1953, když komunisté podél hranice natáhli ostnaté dráty. Téhož roku odešel z Německa do USA. Zde pak pracoval v automobilce General Motors jako dřevomodelář až do důchodu. Svoje vazby s domovem nikdy nepřetrhl a situaci ve vlasti stále sledoval. V roce 1974 uzavřel manželství s Eliškou Pavlikovou, když zemřel její první manžel, a Josef se pak stal druhým otcem jejich tří dcer Jean, Lindy a Joanne a laskavým dědečkem jejich 7 vnoučat a 12 pravnoučat. Spolu též prožili velkou bolest, když nejstarší dcera Joanne předčasně podlehl zákeřné nemoci. Hasilovi se též aktivně zapojovali do života mnoha krajských organizací v Chicagu i amerického politického života. V jejich domě nacházeli často přístřeší mnozí návštěvníci z celé Ameriky i ze staré vlasti. Do Československa se Josef Hasil mohl podívat teprve až po roce 1990 a tehdy se poprvé setkal se svým 40letým synem Josefem Vávrou, narozeným roku 1949. Josef Hasil byl po celý život zbožným a horlivým katolíkem. Se svou ženou nechyběli nikdy na české nedělní mši svaté v České misii, účastnili se každou středu setkání seniorů v Klubu misie a byli štedrými podporovateli církve. Velmi bolestně nesl Josef Hasil ztrátu své manželky, která byla povolána na věčnost 17. dubna 2015. Útěchou mu byl kruh rodiny a přátel. Do posledka přicházel do kostela na mši svatou a s hlubokou vírou přijímal Tělo Páně. Jeho srdce tiše dotlouklo na nemocničním lůžku 15. listopadu 2019.

Popel Josefa Hasila i jeho manželky Elišky je uložen na hřbitově Panny Marie Královny nebe v Hillside na předměstí Chicaga.

**Mši svatou za Josefa Hasila a jeho zesnulou manželku Elišku
budeme obětovat v kostele České misie v Brookfieldu
ve středu 13. listopadu 2024 v 10.00 dopoledne.**

Děkujeme všem, kdo si na ně vzpomenete v modlitbě.

Josef Vávra, syn v České republice

sestra Anežka v Čechách

Jean Hodek, dcera s rodinou

Linda Bueghly, dcera s rodinou

rodina po zesnulé dceři Joanne Ebeling

a ostatní příbuzní a přátelé v USA a v České republice

Bolestná vzpomínka

*S hlubokou bolestí v srdci vzpomínáme,
že před deseti roky 15. listopadu 2014
byl všemohoucím Pánem náhle povolán
na věčnost ve věku 72 let
naš manžel, bratr a strýc, pan*

Ing. Josef Zolman M.D., Ph.D.

Narodil se 8. července 1942 v Hradci Králové.
Vysokou školu zemědělskou vystudoval v Brně.

Vědecké práci se začal věnovat
ve Výzkumném ústavu zemědělském v Liběchově.

Do exilu odešel po Sovětské okupaci
Československa v září 1968.

Doktorát Ph. D. mu byl udělen univerzitou Michigan State
v East Lansing, Michigan.

Lékařský diplom M. D. pak získal na lékařské fakultě
University v Juarez v Mexiku.

Vědeckým výzkumem se zabýval na amerických univerzitách
Michigan State, Washingtonově Univerzitě v St. Louis,
University of California v Irwine, Medical Branch
of University of Texas v Galvestonu a

George Washington Univerzitě ve Washingtonu D. C.
Před odchodem do důchodu pracoval 20 let pro Food and Drug
Administration v oddělení nukleární medicíny.

Mše svatá za spásu jeho duše
bude sloužena v kostele České misie v Brookfieldu
v sobotu 16. listopadu 2024 v 6.30 večer

*Děkujeme upřímně všem, kdo si na něho
v modlitbě vzpomenou s námi.*

Jaroslava Zolmanová, manželka
Václav Zolman, bratr s manželkou Annou
a neteř Nicole Zolman
a ostatní příbuzní
v České republice a na Slovensku

Úmrtní oznámení

*Všem přátelům a známým oznamujeme,
že byla Všemohoucím Bohem
povolán na věčnost
naše milovaná manželka, maminka
a babička, paní*

Giovanna Raškova

Narodila se 14. prosince 1941 na Moravě v Brně.
Po obsazení Československa vojsky Varšavské smlouvy
odešla s rodinou v roce 1969 do exilu.
Přes Vídeň se dostali nejprve do Jihoafrické republiky a
v březnu roku 1979 do Spojených států do Chicaga.
Pracovala jako servírka v restauraci a
pečovala o staré lidi.
Rodina bydlela nejprve v Berwynu,
potom v Brookfieldu.
Byla pravidelnou, téměř každodenní,
účastnicí českých bohoslužeb v naší misii.
Dlouhá léta bojovala s těžkou nemocí.
Podzim života trávila s manželem u syna na Floridě.

**Na věčnost odešla tiše 19. září 2024
v Sarasotě na Floridě.**

Pohřeb žehem byl privátní
a popel bude uložen v rodné zemi.

**Poslední rozloučení s ní bylo
v kostele České misie v Brookfieldu
při mši svaté v neděli 13. října 2024**

*Děkujeme všem, kdo jste se s ní přišli rozloučit,
a kdo se s námi pomodlíte za spásu její duše.*

**Petr Raška, manžel
Ilona, Milan a Gary
děti s rodinami**

Upřímná vzpomínka

*O svátku posvěcení Lateránské baziliky v Římě
9. listopadu tomu bude rok,
co byl do svatyně nebeské k trůnu Božímu
povolán náš milovaný bratr v Kristu, pan*

Christian Josef Klíma

Narodil se na den Kristova narození 25. prosince 1939
v Drážďanech v Německu, kde byla jeho maminka
nasazena na nucených pracích. Vlastního otce nepoznal,
protože padl na bojišti druhé světové války.
Po válce se maminka s malým chlapcem vrátila do rodného
Pruněfova u Kadaně, odkud byli oba při odsunu sudetských
Němců brzy vyhnáni do Německa. Nejprve byli v utečeneckém
táboře v Ludwigsburgu, později na farmě u jednoho sedláka.
Do USA se vystěhovali díky českému emigrantovi
Panu Františku Klímovi, který matce s dítětem pomohl do
Ameriky, kde se s ní posléze oženil a chlapce si adoptoval.
Christian v Chicagu navštěvoval základní českou školu u
blahoslavené Anežky České, potom střední školu u jezuitů a
posléze studoval psychologii na univerzitě v Bostonu, MA,
kde dosáhl titulu bakaláře. Pak přišla v roce 1966 náhlá smrt
pana Klímy a Kristián musel převzít jeho podnik
zahradnických služeb a už nemohl ve studiích pokračovat.
Této práci se věnoval až do odchodu na odpočinek.
Neoženil se, ale do posledka pečoval o svou matku.
Kromě angličtiny mluvil perfektně rodnou němčinou a
také českým jazykem svého adoptivního otce.
Od roku 2005 bydlel v České misii. Byl každodenním
účastníkem českých bohoslužeb. Dlouhá léta vykonával
v Misijní radě funkci viceprezidenta. Byl neúnavným pomocní-
kem v mnoha oblastech misijního života a byl velkým mecená-
šem naší misie. Po dlouhá léta statečně nesl tíhu těžké nemoci.
Nikdy si nestěžoval, vždy měl úsměv na rtech i prostý humor.
Biskup Mons. Petr Esterka jej v roce 2016 vyznamenal
Medailí za službu církvi, vlasti a národu.
Odešel k Pánu tiše posílen svátostmi umírajících a obklopen
laskavou péčí našich zbožných žen z misie 9. listopadu 2023.
Odpočívá na hřbitově Panny Marie Královny Nebe
v Hillside v blízkosti svých rodičů.
**Mši svatou za něho budeme obětovat v kostele České misie
v Brookfieldu v sobotu 9. listopadu 2024 v 6.30 večer**
Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenete v modlitbě.
Věčné odpočinuti dej mu, Pane,
a světlo věčné ať mu svítí.
Ať odpočívá v pokoji. Amen.
*Mons. Dušan Hladík
a přátelé z České misie v Chicagu*

Česká misie Vás srdečně zve na
Cimbál
na scéně

V klubu misie

9415 Rochester Ave, Brookfield, IL 60513

v úterý 5. listopadu v 7.00 večer

**V zajímavém hudebním pořadu
 uslyšíte koncertní program
 dvou cimbálů provedený
 dvěma hudebními mistry**

Prof. Danielelem Skálou

z konzervatoře v Ostravě na Moravě

Daniel Skála je jedním z nejuznávanějších koncertních cimbalistů současnosti. Spolupracuje s předními umělci, soubory a orchestry mnoha zemí, jako je Německo, Itálie, Nizozemsko, Anglie, Polsko a mohé další. Jeho repertoár je široký od baroka po současnou hudbu, se zvláštním zaměřením na moderní díla.

a

Matějem Čipem

studentem hudební univerzity v New Yorku

Matej Čip je průkopnický cimbalista z České republiky, který je uznáván svými příspěvky k šíření celosvětového dosahu cimbálu. Stal se prvním studentem hry na cimbál na univerzitě v USA a získal řadu ocenění, včetně první ceny na Mezinárodním cimbálovém festivalu 2017. Působil též na Ústřední hudební konzervatoři v Pekingu a vystupoval na Zimních olympijských hrách 2022. Mezi jeho poslední úspěchy patří také účinkování na Velvyslanectví České republiky ve Washingtonu D.C. a pro českého prezidenta Petra Pavla během jeho nedávné návštěvy Chicaga.

Projekt "Cimbál na scéně" si klade za cíl představit cimbál jako neuvěřitelně všestranný koncertní nástroj, který předvádí svou širokou škálu zvukových možností.

V programu zazní skladby především od českých skladatelů jako Janáček, Hába, Ištvan, dále díla Kurtága a Bartóka, demonstrující potenciál cimbálu v současné koncertní hudbě. Koncert bude také obsahovat originální skladbu Daniela Skály pro dva cimbály.

Součástí akce bude i prezentace nejnovější generace koncertních cimbálů od české firmy HOLÁK, které jsou revoluční v designu a zvuku.

Jeden z těchto nových cimbálů pořídila Česká misie v Chicagu pro budoucí hudební produkce pro zdejší širokou veřejnost a krajské kulturní podniky.

Zveme všechny zájemce k poslechu krásné populární i klasické cimbálové hudby.

Pošlete svým přátelům

**vánoční blahopřání
 prostřednictvím
 Hlasů národa**

**Pro prosincové číslo je třeba zaslat
 do redakce text přání
 nejpozději do 15. listopadu
 Cena za ¼ stránky je \$ 40.00**

**Domácí vánoční cukroví
 se bude prodávat
 na Mikulášské besídce a
 na objednávku individuálně.**

**V jakémkoli množství
 si je můžete objednat**

Volejte Marii 708 - 415 8793

České misie ve světě

Pokračování ze str. 14

Itálie – Velehrad v Dolomitech ve Svatém Martinu. Bývalá kasárna finanční stráže postavená v roce 1936 nechal zakoupit v roce 1968 kardinál Josef Beran pro potřeby české exilové mládeže. Do roku 2006 byl dům majetkem (filiálkou) Českého náboženského střediska Velehrad v Římě.

O dům se nejprve starali kněží pověřeni Velehradem z Říma a od roku 1975 byla péče o dům svěřena salesiánům. Prvním ředitelem domu byl P. Miloslav Hronek, dále zde působili: P. Jan Horák, P. Jaroslav Poláček, P. Jiří Kopic a P. Alois Frydrych.

V roce 2006 vedení České provincie salesiánů oznámilo, že už není schopno personálně zajistit chod domu a „Pastorační dům Velehrad“ zakoupilo olomoucké arcibiskupství. Od roku 2007 předalo dům do správy Arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci.

V době totality se zde scházeli pod vedením kněží salesiánů naši krajané, kterým politický režim nedovolil návrat do vlasti, aby zde zakusili svůj domov a posílili se ve víře v obtížných chvílích života. Nyní je cílem, aby přicházející rekreanti nejen obdivovali tajemství krásy Dolomitů a zdejší přírody, ale měli také možnost se ztišit a objevit v sobě krásu vnitřního člověka a blízkost Ježíše Krista. Dům má kapacitu asi 50 lůžek a jezdí sem celé autobusy rekreantů a poutníků.

Od r. 2007 zde působil jako duchovní správce P. Antonín Hráček, rodák z Kunovic, který byl první nesalesián. Před tím byl spirituálem na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži. Na Velehradu ve sv. Martinu působil celých 14 let. Nyní je spirituálem Arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci. Správu domu po něm převzal v r. 2021 P. Martin Sekanina, prefekt Arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci.

Poutní a rekreační dům je nyní krásně opravený a vybavený pro pobyty a rekreace ve všech ročních obdobích. Nabízí záze-
mí pro pobyt v pohádkovém prostředí horské přírody v Alpách i příležitost k modlitbě a rozjímání a přiblížení se k Bohu.

New York - Českou misii zde založil v roce 1971 salesián P. Alois Vyoral, SDB, který zde působil až do své smrti v roce 1998. Kromě duchovní služby se též věnoval tiskovému apoštolátu a vydávali zde českou katolickou literaturu a beletrii. Pro informování věřících v široké oblasti USA vydávali informační bulletin „Zvon“, který vychází dodnes. Dalšími českými kněžími zde byli P. Jindřich Kotvrda (1996 - 1999), P. Antonín Kocurek (1999 - 2007), P. Jan Czudek (2007 - 2011) a opět P. Antonín Kocurek, který zde působí od roku 2011 dodnes. Češi v New Yorku nemají svůj vlastní kostel. České mše svaté se každou neděli konají v 10.30 dopoledne v kostele Panny Marie Karmelské 23-25 Newtown Ave., Astoria NY, 11102. Po mši svaté bývá přátelské posezení v klubu farnosti. V průběhu roku pořádá misie různé kulturní akce. P. Kocurek sídlí v americké farnosti 11006 Queens Blvd., Forest Hills NY 11375, kde slouží na plný úvazek pro místní církev. Čeští kněží také dříve dojížděli několikrát do roka do Washingtonu, DC, kde se konaly

české mše svaté v kapli Panny Marie Hostýnské a sv. Jana Nepomuka Neumanna v bazilice Neposkvrněného početí Panny Marie. Pro malý zájem věřících se postupně tyto mše svaté přestaly konat. Poslední česká mše sv. zde byla při oslavě 40. výročí posvěcení této kaple loňského roku. Časopis Zvon vychází každý měsíc a přináší duchovní slovo českého kněze, informace o bohoslužbách a dalších akcích a místní misie, aktuality z církve a mnoho zajímavých článků. V posledních letech je zde představována galerie významných osobností z českého katolického života, především z doby totality ve 20. století. P. Kocurek je též kněz důchodového věku a plánuje návrat do vlasti. Také počet věřících, kteří mají zájem o české bohoslužby se postupně zmenšuje.

Chicago - Toto město bylo v uplynulých 150 letech asi největším centrem Čechů a Slováků žijících v USA. Mezi dvěma světovými válkami se zde jejich počet odhadoval na 450 tisíc. Čeští katolíci zde měli 12 kostelů, Slováci 9 kostelů. Kromě emigrantů, kteří přicházeli z hospodářských důvodů v 19. a počátkem 20. století, zde potom byla velmi početná skupina exulantů z politických důvodů v hlavních vlnách po roce 1948 a 1968. Nová generace emigrantů pak přichází po roce 1989, kdy se lidem otevřely brány do světa, kam se vydali na zkušenou a za prací. Původně ryze české farnosti postupně zanikly nebo je obsadily jiné národy. Pro službu českým katolíkům byla v roce 1975 zřízena česká misie pod názvem „Velehrad“ po vzoru podobných náboženských středisek ve světě (Řím, Londýn, aj.). Duchovní správu Čechů převzali po benediktinech z opatství sv. Prokopa v Lisle dva benediktini původně z Prahy - Břevnova P. Vojtěch Vít a P. Maurus Pouček. Byl zakoupen misijní dům na 2659 S. Lawndale Avenue v Chicagu, v blízkosti kostela tehdy blah. Anežky české. Dům měl velký společenský sál, suterénní prostory pro tiskárnu a byty pro kněze. České nedělní mše sv. se konaly dál v kostele sv. Prokopa na Allport Str. v Chicagu. Středisko Velehrad vydávalo český katolický týdeník Hlas národa, který v mnohatisícovém nákladu byl distribuován po celých USA, do Kanady a dalších zemí, aby přinášel zprávy církevní i světské a řadu dalších článků k povzbuzování katolíků a exulantů a k boji za demokracii ve staré vlasti pod jhem komunistického útlaču.

Po čase byly české bohoslužby přeneseny do kostela Panny Marie Svatohorské na 2400 S. 61st Avenue v Ciceru, kde se pak konaly české mše svaté v sobotu večer s nedělní platností. Velehrad se v roce 1989 přestěhoval z Chicaga do bývalého konventu sester benediktinek v sousedství tohoto kostela. Hlas národa se začal tisknout ve státní tiskárně a vydávat jako 14 deník. Na Velehradě sídlily úřadovny dalších katolických spolků jako byl Národní Svaz českých Katolíků a Klub Domov. Byly zde také prostory pro Českou sobotní školu kardinála Berana. Pro kulturní akce misie využívala farní sál zdejší farnosti.

S přibývajícím věkem P. Vít, který v Chicagu sloužil krajanům 38 let a podobně jeho kolega P. Pouček žádali o nového českého kněze, který by v jejich duchovní činnosti i redakční

práci pokračoval. V roce 1999 přišel k této službě P. Dušan Hladík, kněz z brněnské diecéze. Zanedlouho potom byli oba původní misionáři povoláni na věčnost P. Pouček (7. 12. 2000) a P. Vít (19.5. 2001). Jsou pochováni na klášterním hřbitově v Lisle.

Po úvodních neshodách s vyborem Velehradu si Česká misie musela vyříditi vlastní registraci u státu Illinois a po vleklých soudních sporech si od Velehradu koupit misijní budovu k dalšímu užívání. Zchátralý dům pak prošel generální opravou, byla zde zřízena velká kaple, společenský sál a šest malých bytů. Misie byla v roce 2005 uznána chicagskou arcidiecézí jako církevní asociace (personální farnost pro české a slovenské věřící) pod názvem Česká Katolická Misie sv. Cyrila a Metoděje. Protože hrozilo, že místní farnost Panny Marie Svatohorské se bude rušit, zakoupila Česká misie v roce 2008 nový kostel s farou a příslušenstvím na předměstí Chicaga v Brookfieldu, kde samostatně a nezávisle působí dodnes.

Česká misie v Chicagu je zřejmě nejživější misii v zahraničí. České mše sv. se zde konají každý den a jsou doprovázeny dalšími pobožnostmi (sv. růženec, modlitby za uzdravení, adorace Nejsvětější svátosti, první pátky, první soboty, modlitby matek, večery chval a další). Udělují se svátosti – křty, svatby, zpovědi, svátost nemocných, konají se pohřby. Funguje česká sobotní škola, v klubu jsou nedělní obědy, středeční setkání seniorů, přes rok se koná mnoho kulturních akcí - zábavy, besídky, koncerty, pikniky aj. Misie vydává měsíčník Hlasý národa. Ten začal vycházet jako časopis v roce 2001 po ukončení vydávání Hlasu národa, který vycházel v novinovém formátu. Časopis má rozsah 32 stran a zahrnuje široké pole námětů od Božího slova a náboženských témat přes zprávy z vlasti a církve a mnoho článků z historie a kultury, stránku pro děti, zábavné čtení i pestrou mozaiku památek a přírodních krás naší staré vlasti.

Česká misie v Chicagu také v poslední době poskytovala téměř 5 roků zázemí Slovenské misii, která si před rokem pořídila vlastní kostel s příslušenstvím. Česká misie je dnes hojně navštěvována věřícími a kulturní podniky mnoha dalšími lidmi, kteří jinak do kostela nechodí. Je zde mnoho mladých rodin s dětmi. Nejmenší se pravidelně připravují na 1. svaté přijímání, starší na svátost břimování. Misionář Mons. Dušan Hladík už zde slouží plných 25 roků. Je též již důchodového věku a hlásí se nemoci stáří. Aktuálně žádá Českou biskupskou konferenci o nového českého kněze, který by zde postupně převzal duchovní službu věřícím.

Kalifornie - O životě v českých misiích v Los Angeles, pod ochranou Panny Marie, v San Diegu, pod ochranou sv. apoštola Jakuba a v San Franciscu, pod ochranou sv. Františka bylo pojednáno výše. Misie vydává každý měsíc „Věstník“, kde je duchovní slovo kněze P. Libora Švorčíka a veškeré potřebné informace ohledně bohoslužeb a dalších aktivit na jednotlivých místech.

Kanada - Do Kanady v 20. století přicházelo též větší množství emigrantů a později uprchlíků před komunistickým režimem. České farnosti, či misie, které zde pro ně vznikaly např. u sv. Antonína v Chathamu, kde působil P. František Dostál, u jezuitů v Montrealu, u sv. Vojtěcha v Burlingtonu, kde byl P. Jo-

sef Šach a některé další v průběhu posledních let postupně zanikly. Dosud živá je česká misie v Torontě.

Česká farnost svatého Václava v Torontě byla oficiálně založena 18. srpna 1951. Bylo to zásluhou P. Antonína Bernáčka, který přišel z Nebrasky. V roce 1956 převzal vedení misie P. Jaroslav Janda. Původně měla misie malý dům na Dewson St., potom větší budovu na Bloor St. a nakonec získala v roce 1963 pozemek a budovy opuštěného skladiště mezi ulicemi Gladstone a Dufferin. Do „původních čtyř stěn“, jak bylo úřady nařízeno, byl vestavěn kostel a společenská hala v dnešní podobě. Kostel sv. Václava byl posvěcen 31. května 1964 kardinálem McGuiganem. U kostela je též prostorné parkoviště pro auta a dům s několika byty, které se pronajímají a tak pomáhají k ekonomickému zajištění farnosti.

P. Jaroslav Janda působil ve farnosti 26 let až do své smrti r. 1982 a za tu dobu zaznamenala farnost největšího rozkvětu. Po něm přišel P. František Blažek, který s dvouletou přestávkou působil ve farnosti do roku 1999. Toho vystřídal P. Libor Švorčík, rodák z Olomouce, který již přišel sloužit Čechům v Kanadě ze svobodné země. Rozvinul zde novou podobu pastorače. Začal každý měsíc dojíždět do míst, kde stálá duchovní správa krajanů skončila: do Burlingtonu, Kingstonu, Ottawy a Montrealu, a aspoň několikrát do roka i daleko na západ do Britské Kolumbie. Za jeho působení byla ke kostelu zbudována přístavba s výtahem a prostory pro kancelář, knihovnu a byt pro hosty. Kromě bohoslužeb a katechezí pro děti se konala setkání seniorů, rodin a řada kulturních podniků, kdy farní sál byl pronajímán mnoha organizacím pro koncerty, oslavy, zábavy a pod.

Dalšími duchovními správci české farnosti v Torontě pak byli P. Tomáš Kaňa (2016 - 2018), P. Jan Čukáš (2018 - 2022) a od 1. září 2022 zde působí současný duchovní P. Jan David. Farnost má svůj kostel a další zázemí a stále sem přicházejí čeští věřící. České mše sv. se konají každou neděli v 10.30 dopoledne a v pátek v 7.00 večer. Před mší svatou se modlí růženec a je příležitost ke svátosti smíření. Kostel je na adrese: 496 Gladstone Ave, Toronto, ON, M6H 3H9. Ostatní svátosti jako je křest, pomazání nemocných, církevní sňatek, návštěvy nemocných a další se konají podle domluvy s knězem. Každý měsíc se vydává „Zpravodaj farnosti sv. Václava“, kde jsou věřící informováni o bohoslužbách a akcích misie a dostávají i duchovní slovo kněze a další podnětné texty. Tato misie má před sebou, s pomocí Boží, jistě perspektivu mnoha dalších pozeňnaných let.

Čeští misionáři před misijním domem Velehrad v Los Angeles - Placentii

Dilexit nos - encyklika papeže Františka o Nejsvětějším Srdci Ježíšově

V pořadí čtvrtá encyklika papeže Františka vydaná 24. října 2024 nese titul „Dilexit nos“, tedy „Zamiloval si nás“ a je věnována „lidské a božské lásce Srdce Ježíše Krista“. Vyzývá k obnově autentické zbožnosti, která je nesena radostí ze služby a nadšením pro hlásání Krista.

„Zamiloval si nás“, abychom objevili, že od této lásky nás „nikdy nic nemůže odloučit“ (Řm 8,37,39). Slovy sv. Pavla z listu Římanům je uvedena čtvrtá encyklika papeže Františka. Věnována je Nejsvětějšímu srdci, tématu drahému jezuitské spiritualitě. Podnětem k jeho novému pojednání bylo jednak 350. výročí prvního zjevení Nejsvětějšího Srdce Ježíšova svaté Markétě Marii Alacoque v roce 1673, ale také přesvědčení, že tato zbožnost je aktuální ve společnosti v níž se množí „různé formy religiozity bez odkazu na osobní vztah s Bohem lásky“ (87). Papež František proto připomíná, že v Kristově Srdci „můžeme najít celé evangelium“ (89). V jeho Srdci „konečně poznáváme sami sebe a učíme se lásce“ (30).

František staví do této christologické perspektivy hlavní akcenty svého pontifikátu a vysvětluje, že „se setkáním s Kristovou láskou „se stáváme schopnými sprádat bratrské svazky, uznat důstojnost každé lidské bytosti a společně pečovat o náš společný domov“ (217). Před Srdcem Kristovým prosí Pána, „aby se znovu slitoval nad touto zraněnou zemí“ a vylil na ni „poklady svého světla a lásky“, aby svět, „přežívající uprostřed válek, sociálně-ekonomické nerovnováhy, konzumismu a protilidského využívání technologií, znovu získal to nejdůležitější a nejpotřebnější: srdce“ (31).

Encyklika je rozdělena do pěti kapitol. Shrnuje předchozí magisterium na téma Nejsvětějšího srdce a teologii vycházející z Písma, a přechází k podnětům aktuálním v dnešní době. Hned v první kapitole vysvětluje, proč je nutné „vrátit se k srdci“ ve světě, v němž jsme v pokušení „stát se nenasytnými konzumenty“ (2). Papež poukazuje na to, že současná devalvace této perspektivy pramení z „řeckého a předkřesťanského racionalismu i postkřesťanského idealismu a materialismu“, které upřednostňovaly pojmy jako „rozum, vůle nebo svoboda“. Proto nezbyvá místo pro ideu středu, jímž je láska, schopná všechno sjednotit.

Druhá kapitola se věnuje rozboru evangelních zpráv o Kristových skutečích a slovech, v nichž projevuje lásku. Ukazuje, že Bůh „je blízkost, soucit a něha“. Jeho pohled je pohledem toho, kdo „věnuje plnou pozornost lidem“ a jejich utrpení. Jeho nejvýmluvnějším slovem lásky je „přibítí na kříž“ poté, co oplakal svého přítele Lazara a trpěl v Olivové zahradě, při vědomí, že sám zemře násilnou smrtí „z rukou těch, které tak miloval“ (46).

Ve třetí kapitole papež objasňuje, že Kristovo Srdce obsahuje „trojí lásku“: lásku jeho fyzického srdce „a jeho dvojí duchovní lásku, lidskou a božskou“ (66), v níž nacházíme „nekonečné v konečném“ (64). Papež František vyzývá k obnově úcty ke Kristovu Srdci také proto, aby se čelilo projevům „spirituality bez těla přítomným v dnešní společnosti“ (87). Je třeba se vrátit ke „vtělené syntéze evangelia“ (90), zejména nyní, kde potkáváme „společensví a pastýře zaměřené pouze na vnější aktivity, strukturální reformy zbažené evangelia, obsedantní organizování, světské projekty, sekularizované myšlení“ a na návrhy, „které se v některých případech vnucují všem“ (88).

Ve čtvrté kapitole se František vrací k několika církevním otcům, kteří rozjímali nad „ranou v Ježíšově boku jako původem vody Ducha, jež hasí naši žízeň po Boží lásce. Za zakladatele úcty k Nejsvětějšímu srdci označuje sv. Augustina, který v něm nacházel místo osobního setkání s Pánem“ (103). Postupně tento zraněný bok, „začal nabývat podoby srdce“, podotýká papež a připomíná celou řadu světců, které zakusily mytickou zkušenost spočinutí v Pánově srdci.

Svatá Markéta Marie Alacoque patří do tohoto proudu spirituality, jejíž poselství lze shrnout do slov, která slyšela při svých zjeveních Ježíše v Paray-le-Monial mezi koncem prosince 1673 a červnem 1675: „Pohledte na Srdce, které tolik milovalo člověka“ „až se vyčerpalo a strávilo, aby lidem vydalo svědectví o své Lásce“ (121). O svatě Terezii z Lisieux dokument připomíná, že Ježíše nazvala „tím, jehož srdce tlouklo v jednotě s mým“ (134). Papež František připomíná také vidění sv. Faustyny Kowalské a její důraz na Boží milosrdenství, který inspiroval také sv. Jana Pavla II. (149). Encyklika rovněž žádá, aby se nikdo nevysmíval projevům zápalu věřícího Božího lidu, který se ve své lidové zbožnosti snaží „těšit Krista“ (160), abychom pak „v touze potěšit Jeho vyšli potěšením“ a „i my mohli utěšovat ty, kdo se ocitají v jakémkoli soužení“ (162).

Pátá a závěrečná kapitola prohlašuje komunitní, sociální a misijní rozměr každé autentické úcty k Srdci Kristovu, která „vede k Otcí, posílá nás k bratrům a sestrám“ (163). Ve skutečnosti je „láska k bratrům“ „největším gestem, které mu můžeme nabídnout, abychom mu oplatili lásku za lásku“ (167). Při pohledu do dějin spirituality papež připomíná, že misionářské nasazení svatého Charlese de Foucauld z něj učinilo „univerzálního bratra“. „Nechal se formovat Kristovým Srdcem a chtěl přijmout do svého bratrského srdce celé trpící lidstvo“ (179). František pak hovoří o „zadostiučinění“, v němž „společným obětováním se Srdci Kristovu může být na troskách nahromaděných nenávisti a násilím vybudována civilizace lásky, po níž tolik toužíme, království Kristova srdce“ (182).

Encyklika znovu připomíná spolu se svatým Janem Pavlem II. že zasvěcení Srdci Kristovu „je třeba připodobnit k misijní činnosti samotné církve“. V důsledku toho se skrze křesťany láska vlévá do lidských srdcí, aby rostlo Kristovo tělo, jímž je církev, stejně jako společnost spravedlnosti, míru a bratrství (206). Abychom se vyhnuli velkému riziku, které zdůraznil svatý Pavel VI. a které spočívá v tom, že v misii „se mnoho říká a mnoho dělá, ale nelze vyvolat šťastné setkání s Kristovou láskou“ (208), potřebujeme „misionáře v lásce, kteří se stále nechávají získávat Kristem“ (209).

V závěrečné modlitbě papež František prosí Pána, „aby z jeho svatého Srdce pro nás všechny vytryskly proudy živé vody, které by uzdravily rány, jež si sami způsobujeme, posílily naši schopnost milovat a sloužit, podnítily nás, abychom se naučili společně kráčet ke spravedlivému, solidárnímu a bratrskému světu. Až do chvíle, dokud nebudeme společně šťastně slavit hostinu nebeského království. Tam bude vzkríšený Kristus, který všechny naše rozdíly sladí světlem, jež bez ustání proudí z jeho otevřeného Srdce. Kéž je vždy požehnáno!“

Podle Vatican News - převzato z: <https://www.cirkev.cz>

Premiér Petr Fiala a kardinál Pietro Parolin podepsali Smlouvu mezi ČR a Svatým stolcem

Smlouvu mezi Českou republikou a Svatým stolcem podepsali 24. října zástupci obou stran, za Českou republiku premiér Petr Fiala a za Svatý stolec jeho státní sekretář kardinál Pietro Parolin. Jelikož se jedná o mezinárodní smlouvu prezidentského typu, budou s ní muset následně vyslovit souhlas také obě komory Parlamentu.

„Jsme rádi, že se tato vláda rozhodla dokončit dílo, které je už přes dvacet let rozdělané,“ uvádí biskup Stanislav Přibyl, bývalý generální sekretář České biskupské konference, který byl také jedním z členů expertní skupiny, která se na sjednání smlouvy podílela.

Uzavření smlouvy je obsaženo v programovém prohlášení vlády Petra Fialy. „Připojujeme se k 64 státům, které dohodu se Svatým stolcem již mají. Po 22 letech se nám povedlo vyjednat oboustranně vyváženou smlouvu, která plně respektuje náš právní řád, ale zpřesňuje některé postupy a vyjasňuje některé sporné záležitosti. Budou z ní mít užitek čeští občané. Smlouva ještě více zdůrazňuje svobodu vyznání, Česko na základě ní bude moci s církvemi spolupracovat v oblastech duchovní služby v sociálních a zdravotnických zařízeních nebo ve vězeních, v armádě a policii – dosud to nebylo nijak ošetřeno. Zakotvuje i možnost uzavřít manželství formou církevního sňatku, právo zřizovat církevní právnické osoby, vyzdvihuje spolupráci státu a církve při ochraně kulturního dědictví,“ uvedl předseda vlády Petr Fiala.

Za českou stranu měl jednání na starosti vrchní ředitel ministerstva zahraničních věcí Martin Smolek a za Svatý stolec apoštolský nuncius v České republice arcibiskup Jude Thaddeus Okolo. „Nalezení kompromisu nebylo vždy úplně jednoduché. Po celou dobu vyjednávání jsem ale jasně vnímal vůli obou stran dohodnout se,“ popsal Martin Smolek. „Naše setkání probíhala v přátelské atmosféře,“ doplnil nuncius s tím, že i přesto bylo vyjednávání místy tvrdé.

Podle Stanislava Přibyla není cílem smlouvy získání privilegií pro katolickou církev, ale spíše posílení garance práv vyplývajících z náboženské svobody. Smlouva proto upravuje záležitosti jako je právo na duchovní péči pacientů v nemocnicích, vězňů nebo vojáků. Zakotvuje také výhradu svědomí, zpovědní tajemství nebo církevní sňatky. Dohoda se naopak nijak nedotýká majetkových otázek nebo vlastnictví katedrál sv. Víta, tyto záležitosti byly již vyřešeny a uzavřeny v minulosti.

Smlouva také nevytváří žádné požadavky na změnu českých zákonů. Pro působení katolické církve v České republice je významný také prvek ekumenismu, tedy spolupráce s nekatolickými církvemi, a proto zástupci České biskupské konference o jednáních podrobně informovali Ekumenickou radu církví (ERC). „Ekumenická rada církví v ČR vítá návrh smlouvy České republiky se Svatým stolcem a věří, že přijetí této smlouvy přispěje k ochraně duchovních, lidských a kulturních hodnot a pevněji zakotví dodržování lidských práv a základních svobod v naší zemi. Ochrana, kterou tato smlouva poskytuje, se týká nejen katolické církve, ale i ostatních církví a náboženských společností,“ uvádí biskup Tomáš Tyrlik, předseda ERC.

V roce 2002 vláda smlouvu se Svatým stolcem vyjednala a schválila, ale Poslanecká sněmovna o rok později odmítla udělit souhlas s ratifikací. „Věřím, že jsme v současnosti v jiné situaci. Naslouchali jsme tehdejšími kritikům, text smlouvy je dnes jiný a celou řadu problémů se v mezidobí podařilo vyřešit,“ zdůrazňuje Stanislav Přibyl.

Svatý stolec je subjektem mezinárodního práva reprezentujícím katolickou církev. Má navázány diplomatické vztahy se 184 státy světa, také s Českou republikou. Alespoň jednu mezinárodní smlouvu s ním má uzavřeno 25 evropských států. Poslední smluvní ujednání mezi Prahou a Svatým stolcem představoval tzv. modus vivendi z roku 1928, který v době komunismu přestal stát užívat. Po roce 1989 se téma sjednání smlouvy do agendy jednotlivých vlád opakovaně vracelo.

Opoledne sloužil státní sekretář Svatého stolce kardinál Pietro Parolini spolu s českými biskupy mši svatou v kapli sv. Václava v katedrále svatého Víta, Václava a Vojtěcha u příležitosti podpisu dvoustranné smlouvy mezi Svatým stolcem a Českou republikou.

V promluvě mimo jiné řekl: Existuje jedna postava, která zvláštním způsobem prolíná dějiny univerzální církve s dějinami místní církve v této zemi: svatý Václav, nejoblíbenější z českých světců a ochránce českých zemí. Jeho památka žije i ve svatopetrské bazilice ve Vatikánu.

Svatý Václav, jehož mučednická smrt se nesmazatelně zapsala do dějin českého národa, je pro nás vznešeným příkladem spravedlnosti a milosrdenství. Jako panovník vedený neúnavnou touhou po míru a smíření šel tak daleko, že obětoval svůj život pro obecné dobro, která Jeho zápal pro sociální spravedlnost a soucit s nejpotřebnějšími stále rezonují a činí z něj otce a ochránce všech ubohých a chudých, jak nám připomíná slavná vánoční koleda „Dobrý král Václav.“ Svatý Václav učí, že pravá autorita je založena na pokoře a službě a že trvalý mír pramení z odpuštění a usmíření.

Smlouva, kterou jsme dnes podepsali, znamená důležitý krok vpřed ve spolupráci mezi církví a státem při respektování (jejich) vzájemné autonomie. Pastorální konstituce *Gaudium et spes* uvádí: „Stát a církev, každý ve své oblasti, jsou jeden na druhém nezávislí a autonomní. Obě společenství však slouží, i když z různého titulu, osobnímu i společenskému povolání člověka“ (čl. 76). Tato vzájemná autonomie neznamená izolaci, ale spíše výzvu ke spolupráci na společném dobru. Proto sama konstituce vyzývá církev a stát, aby tuto službu vykonávaly ve prospěch všech prostřednictvím zdravé spolupráce, a to způsoby odpovídajícími okolnostem místa a doby. Církev, v odpovědi na tuto výzvu, prostřednictvím svého poslání, nabízí společnosti významný příspěvek, když podporuje lidskou důstojnost, spravedlnost, mír a solidaritu.“

Podle: <https://www.cirkev.cz>

Prezident České republiky Petr Pavel navštívil Chicago a Cedar Rapids

Ve čtvrtek 26. září prezident Petr Pavel s první dámou Evou Pavlovou navštívili Chicago. Během nabitého dne se prezident setkal s guvernérem státu Illinois JB Pritzkerem, na Chicagské univerzitě zahájil cyklus přednášek na téma odkazu Václava Havla, společně se starostou Chicaga Brandonem Johnsonem položil věnec u památníku Tomáše Garrigue Masaryka. Večer navštívil Sokol Tábor, kde mu krajané připravili bohatý program. Návštěvu Spojených států amerických zakončil prezident Petr Pavel v Cedar Rapids v pátek 27. září, kde se společně se slovenským prezidentem Petrem Pellegrinim účastnil slavnostního spuštění nového orloje. Při té příležitosti se prezident Pavel bilaterálně setkal také s guvernérkou Iowy, Kim Reynolds.

Program v Chicagu byl zahájen již v 7 ráno, kdy prezident absolvoval ranní běh kolem Michiganského jezera. Na přibližně čtyři kilometry dlouhou trasu se k Pavlovi připojila i nemalá skupina krajanů, mnozí v sokolských dresech.

Prezident Petr Pavel při ranním běhu s místními Sokoly na břehu Michiganského jezera v Chicagu

Historická návštěva českého prezidenta pokračovala na Chicagské univerzitě. V této akademické instituci v letech 1902 a 1907 přednášel sám Tomáš G. Masaryk a univerzita sehrála významnou roli v jeho boji za nezávislost a svobodu Československa. Petr Pavel zde symbolicky s projevem na téma „*The Transatlantic Bond: Challenges and Opportunities*“ zahájil sérii přednášek na počest dalšího českého prezidenta – Václava Havla, státníka, který byl hluboce oddán transatlantickému partnerství a demokracii. Po přednášce následovala živá debata se studenty kteří ocenili možnost položit otázky zahraničnímu státníkovi.

U nedalekého Masarykova památníku poté prezident společně se starostou Chicaga Brandonem Johnsonem, děkanem Johnem Boyerem a mnoha členy české a americké komunity v Chicagu uctil odkaz Masaryka položením věnce u jeho pa-

Prezident Petr Pavel se Sokoly při uctění památky prezidenta T.G. Masaryka u sochy Blanického rytíře

mátníku. Připomněli si také 100 let od úmrtí prezidenta Woodrowa Wilsona a jeho spojení s Masarykem, při kterém sehrála důležitou roli samotná Chicagská univerzita. Jak prezident připomněl při svém projevu, spolupráce Masaryk – Wilson byla zásadní pro vznik Československa po první světové válce a položila základy silného česko-amerického partnerství, které se rozšiřuje dodnes. Starosta Chicaga využil setkání s prezidentem mimo jiné k tomu, aby týden od 21.9. do 29.9. slavnostně vyhlásil v Chicagu Týdnem českého dědictví.

Prezident byl dále přijat guvernérem Illinois J. B. Pritzkerem, se kterým se shodli na nutnosti posílit spolupráci mezi demokratickými zeměmi a projednávali rozvoj ekonomické spolupráce mezi Českem a státem Illinois. V dalším prohlubování vztahů může být početná česká komunita velmi přínosná.

Prezident Petr Pavel s manželkou Evou uvítání v sokole Tábor českou dívkou v národním kroji. V programu pak vystoupili krojovani tanečníci z Ústředny Moravských Spolků a Moravské Kulturní Společnosti

Podporu Petr Pavel vyjádřil i zástupcům českých firem v Chicagu. Prezidenta doprovázela obchodní delegace zaměřená na inovativní startupy v oblasti kybernetické bezpečnosti a obrany. Na generálním konzulátu České republiky v Chicagu proběhla v rámci podnikatelského i prezidentova programu high-level diskuze na téma „*International Security Threats and Emerging Technologies: The Role of Private Sector*“.

Symbolické zakončení návštěvy prezidenta proběhlo v Sokolu Tabor, kde byla oslavována česká kultura. Večer, který organizovalo *Czech American Community Center* ve spolupráci s generálním konzulátem a dalšími místními krajskými organizacemi, byl obohacen o vystoupení tanečníků v tradičních krojích z *Moravian Cultural Society* a *United Moravian Societies*. O živou hudbu se postarala *Ed Wagner's Brass Band* a talentovaný Matěj Číp zahrál na cimbál českou i americkou hymnu.

Cimbalista Matěj Číp představuje prezidentu Pavlovi cimbál jako populární nástroj lidové hudby. V pozadí muzikanti místní dechové kapely, kletá hrála české lidové písně

Večerem provázeli Teddy Polashek a Radka Kutálková Veverková. Při českém večeru nesmělo chybět ani tradiční české jídlo – výborný guláš připravila Česká misie v Brookfieldu, IL. V rámci setkání s krajany Petr Pavel s manželkou nejen otevřeně debatovali a fotili se s přítomnými krajany, ale také pokřtili knihu *Holčička ze známky*. Dílo Markéty Pilátové, doplněné ilustracemi Renáty Fučíkové, zachycuje život Evy Haňkové-Neugebauerové, která se proslavila díky fotografií, na níž ji jako malou dívku v kroji drží v náručí prezident T. G. Masaryk.

Prezident Petr Pavel s týmem kuchařek a kuchařů z České katolické misie, kteří připravili bohatou večeři – domácí guláš, opékané klobásky a spoustu domácího pečiva od obětavých českých a moravských žen

Týdenní návštěvu Spojených států amerických zakončil prezident Petr Pavel v Cedar Rapids. V pátek 27. září se český prezident Petr Pavel společně se slovenským prezidentem Petrem Pellegrinim účastnil ve městě Cedar Rapids v americkém státě Iowa slavnostního spuštění nového orloje. Inspirován pražským orlojem, i tento obsahuje 12 postav, přičemž každá z figur má symbolizovat příběhy českých a slovenských přistěhovalců, kteří do USA dorazili na přelomu 19. a 20. století. Postavy se otáčejí každou hodinu na hudbu českých skladatelů Antonína Dvořáka a Bedřicha Smetany. Orloj tak představuje symbol kulturních vazeb mezi oběma zeměmi.

Národní české a slovenské muzeum a knihovna v Cedar Rapids letos slaví 50 let od svého vzniku v roce 1974. Návštěva českého a slovenského prezidenta symbolicky navazovala na návštěvu prezidentů Václava Havla a Michala Kováče, kteří muzeu ve společnosti Billa Clintona osobně blahopřáli k 25. rokům v roce 1999. Petr Pavel se v rámci návštěvy setkal také s guvernérkou Iowy Kim Reynolds.

Podle informací Generálního konzulátu ČR v Chicagu
<https://mzv.gov.cz/chicago/cz/>

Holčička ze známky: Eva Haňková-Neugebauerová

Před 680 lety byl položen základní kámen katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze

Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze

Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha (dále též: Chrám sv. Víta, nebo také: Svatovítský chrám) v Praze je výraznou dominantou Pražského hradu. Její základní kámen byl položen dne 21. 11. 1344, tedy před 680 lety. Chrám stojí na místě historicky spojeném s příchodem křesťanství do Čech a se vznikem českého křesťanského státu. Součástí katedrály je celá řada významných uměleckých památek svým původem z různých staletí. K nejvýznamnějším patří díla z doby gotické výstavby.

Po kostelech Panny Marie a sv. Jiří byla v pořadí třetí křesťanskou stavbou v Praze rozměrná jednoapsidová rotunda, zasvěcená italskému světcovi sv. Vítovi. Zbudována byla kolem roku 929 na místě akropole pražského hradiště a dnešní pražské katedrály českým panujícím knížetem sv. Václavem. Ten v českém knížectví vládl v letech 921–935.

Svatému Vítovi nechal kníže sv. Václav rotundu v Praze zasvětit proto, že na říšském sněmu obdržel od východofranckého krále část pažní kosti sv. Víta. Tento velice ceněný ostatek mu daroval kdysi saský vévoda, ale toho času už východofrancký král Jindřich I. Ptáčník. Svatý Vít, křesťanský mučedník, se narodil kolem roku 290 v Mazara del Vallo na Sicílii. Za své křesťanské přesvědčení byl umučen ve věku 12–13 let kolem roku 303 v Hippo Regius, zvaném též Hippona. Dnes je to město a letovisko v severovýchodním Alžírsku.

Ostatky českého knížete a českého světce sv. Václava byly do rotundy sv. Víta uloženy krátce po jeho zavraždění ve Staré Boleslavi dne 28. 9. 935. Poté, co byla roku 973 založena pražská diecéze a do jejího čela jmenován první pražský biskup Dětmar, stala se rotunda sv. Víta biskupským chrámem a administrativním centrem české křesťanské cír-

kve. Původní rotundu sv. Víta nahradila v 11. století větší a reprezentativnější bazilika sv. Víta. Ta se pak v následujících letech stala místem, kam byla pochovávána těla zesnulých českých vládařů a rodinných příslušníků panovnického rodu.

V roce 1344 bylo město Praha povýšeno na sídlo českého arcibiskupa. Stalo se tak díky přičinění a nesporného talentu krále Karla, budoucího českého krále a říšského císaře Karla IV. Lucemburského (panoval v letech 1346–1378). Přispěla k tomu také souhra šťastných událostí. V čase pobytu krále Karla Lucemburského u francouzského královského dvora a v průběhu jeho studií na universitě v Paříži byl jeho vychovatelem a přítelem Pierre de Rosieres, budoucí papež Klement VI.

Připomeňme si, že v pořadí prvním arcibiskupem na území dnešní České republiky byl sv. Metoděj. Titul a funkci arcibiskupa moravského obdržel od papeže Hadriána II. na podzim roku 869. Slovo Morava bylo tehdy, podle mínění dnešních historiků, nejen názvem země a řeky, ale také názvem centrálního sídla panovníka země, později zvané Velká Morava. Panující kníže Rostislav měl sídlit ve velkomoravském hradišti, dnes nazývaném Valy. To bylo objeveno a archeology prozkoumáno v 50. letech 20. století. Nachází se cca 3 km JV směrem od obce Mikulčice v okrese Břeclav v Jihomoravském kraji. Arcibiskup sv. Metoděj působil na rozsáhlém území Velké Moravy, do něhož země Čechy za jeho života také patřila. Do funkce arcibiskupa byl jmenován o 475 roků dříve než první český arcibiskup Arnošt z Pardubic.

Pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic byl prvním českým církevním hodnostářem, kterému papež Klement VI. udělil právo korunovat české krále a královny. Ještě téhož roku, dne 21. 11. 1344, položil český král Jan Lucemburský základní kámen pražské katedrály. Učinil tak společně se svými dvěma syny Karlem a Janem Jindřichem za asistence nově ustanoveného arcibiskupa Arnošta z Pardubic. Arcibiskup měl na sobě v průběhu obřadu s obou ramen splývající arcibiskupské pallium, které mu nedávno daroval papež Klement VI. Slavnosti se účastnilo velké množství prelátů, kněží, urozených pánů a paní i prostého lidu. Sbor tehdy zazpíval píseň „Te Deum laudamus“ (Tebe Bože chválíme).

První kámen stavby pražské katedrály měl nejspíše podobu kvádrů. Jak bylo tehdy zvykem byl označen vytesaným znamením kříže. V den pokládání základního kamene již zcela jistě probíhaly práce na výkopech pro základní kamenné zdivo katedrály. Stavbou pražské katedrály byl pověřen zkušený a všemi uznávaný stavitel Matyáš z Arrasu. V té době mu bylo již 55 let. Stavbu zahájil východním kněžištěm, aby se co nejdříve mohly sloužit mše svaté. V chóru, ve tvaru podkovy, zbudoval 8 kaplí se shodným půdorysem.

Velká jižní věž pražské katedrály (96,6 metrů)
se Zlatou bránou a mozaikou Posledního soudu

Na jižní straně zahájil stavbu kaple Svatého Kříže, na severní straně začal stavět sakristii. Roku 1352, ve svých 62 letech, Matyáš z Arrasu zemřel.

Velkolepou stavbu pražské katedrály financoval a na práce dohlížel český král a „císař svaté říše římské národa německého“ Karel IV. Původní plány Matyáše z Arrasu po roce 1356 přepracoval a vedení stavby pražské katedrály převzal talentovaný stavitel Petr Parléř, narozený ve švábském Gmündu. Do Prahy přišel velmi brzy, přibližně 23letý, nejspíše z Kolína nad Rýnem. Pocházel z významného stavitelského rodu a byl jím podporován. Vnější i vnitřní vzhled pražské katedrály byl pak inspirován obdobnými stavbami ve Francii. Oba stavitelé, Matyáš z Arrasu a Petr Parléř, stáli za svého života navrhnout a postavit chór s věncem přilehlých kaplí, kapli sv. Václava, Zlatou bránu a dolní část Velké jižní věže.

Po smrti císaře a krále Karla IV. roku 1378 Petr Parléř ještě v díle pokračoval. Roku 1387 nechal zaklenout a dokončit chór pražské katedrály. Ale 20 let po smrti Karla IV. zemřel i Petr Parléř. Zájem následovníků, především císaře a krále Václava IV., postupně opadal. Chyběla především fi-

nanční podpora stavby. Synové Petra Parléře proto nechali staveniště uzavřít stěnou, zhotovenou z dřevěných prken, a fragment chrámu sv. Víta uzavřeli zdí. V roce 1419 byla stavba pražské katedrály na dlouhou dobu přerušena definitivně. V Českém království začaly husitské bouře.

O dva roky později, v červnu roku 1421, byla pražská katedrála vyrabována husity. V roce 1541 pak až do svých základů vyhořela. V roce 1619 ji, se souhlasem českého „zimního krále“ Fridricha Falckého, vyplnili kalvinisté. V roce 1757 byla poškozena v průběhu pruského ostřelování města Prahy. Přibližně 5 staletí zůstala pražská katedrála nedostavěna. V první polovině 19. století hrozilo, že se část pražské katedrály úplně zborší. Přidaly se obavy z možného vyhoření – do stropu a do střechy, zpevněné dřevěnými trámy, byla totiž nezodpovědnými lidmi prorážena díra, kterou volně procházel kouřovod od kamen na pevná paliva.

Proto byla v Praze roku 1859 založena „Jednota pro dostavbu chrámu sv. Víta“. Jejím jediným úkolem bylo dokončit stavbu pražské katedrály. Přibližně o 2 roky později zahájil práce na obnově svatovítského chrámu architekt Josef Kranner (žil v letech 1801–1871). Jeho nástupce architekt Josef Mocker (žil 1835–1899) pak usilovně pracoval na nové západní části katedrály. Byl to právě on, kdo dal katedrále nynější novogotickou podobu se dvěma věžemi v průčelí.

Teprve až architektu Kamilu Hilbertovi (žil 1869–1933) se podařilo dovést stavbu ke slavnostnímu vysvěcení a otevření. Pražská katedrála byla slavnostně vysvěcena u příležitosti tehdy mylně uznávaného tisícího výročí mučednické smrti knížete sv. Václava dne 28. 9. 1929. Pro tehdy mladé Československo to byla velmi významná událost. Pražská katedrála je totiž nedílnou součástí české státnosti a naším historickým bohatstvím. Mimo jiné také proto, že jsou v pražské katedrále pohřbeni česká panující knížata a jejich manželky, čeští králové, české královny a některé jejich předčasně zemřelé děti.

Nedokončená katedrála v Praze roku 1836

Hrobky českých králů a královen se většinou nacházejí v Královské hrobce v podzemí pražské katedrály. Dva králové jsou uloženi v Colinově Královském mauzoleu v interiéru katedrály a další dva panovníci v chóru katedrály. V kapli sv. Václava pražské katedrály se můžeme poklonit památce zavražděného českého panujícího knížete sv. Václava. O přímlovu u našeho Pána Boha můžete v katedrále požádat mučedníka sv. Víta, a také v pořadí druhého pražského biskupa a mučedníka sv. Vojtěcha. Poctu můžeme vzdát králi Přemyslu Otakarovi I. a také na Moravském poli v boji padlému králi Přemyslu Otakarovi II. Vzpomenout v dobrém můžeme na Blanku Markétu z Valois, královnu římskou a českou, první manželku císaře římského a krále českého Karla IV. Lucemburského.

S plácem a se všemi poctami byl do pražské katedrály pohřben téměř všemi poddanými milovaný Karel IV. Lucemburský, císař římský a král český. Po husitských válkách bylo do pražské katedrály uloženo také opilými husity v klášteře na Zbraslavi zneuctěné tělo Václava IV. Lucemburského, krále římského a českého. Do interiéru pražské katedrály bylo také uloženo tělo Jiřího z Poděbrad, krále českého. Na svoje vzkříšení na konci všech věků tam čeká Rudolf II., císař římský a král český, velký milovník a sběratel uměleckých předmětů všeho druhu.

Docela nedávno, dne 24. 4. 2022, byla po mši svaté do Císařské kaple pražské katedrály uložena část ostatků (drobná část žebra) posledního rakousko-uherského císaře, českého a uherského krále a posledního moravského markraběte blahoslaveného Karla I. Habsbursko-Lotrinského.

Katedrála sv. Víta od severozápadu

Ten ve zmíněných, a také v dalších zde neuvedených funkcích, působil necelé 2 roky: od 21. 11. 1916 do 12. 11. 1918. Mši svatou v pražské katedrále toho dne před uložením části ostatků sloužil světicí biskup pražský Mons. Václav Malý. Na stupeň blahoslavený byl Karel I. povýšen papežem sv. Janem Pavlem II. dne 3. 10. 2004 v Římě. Stupeň blahoslavený je v pořadí druhým stupněm, který v římsko-katolické církvi dává možnost povýšení na nejvyšší stupeň - svatý.

Dekretem kardinála Miloslava Vlká ze dne 23. 4. 1997, k tisíciletému výročí mučednické smrti sv. Vojtěcha, byla pražská katedrála sv. Víta znovu zasvěcena svatým Vítovi, Václavovi a Vojtěchovi. Toto trojnásobné zasvěcení dostala už předchozí románská bazilika, jejíž stavbu zahájil roku 1060 český panující kníže Svatopluk II. (vládl v letech 1055–1061). Zasvěcení románské baziliky provedl roku 1074 pražský biskup Gebhart, křestním jménem Jaromír. Byl to Přemyslovec. Pražským biskupem byl v letech 1067–1090.

Za vlády císaře a krále Karla IV. Lucemburského se revitalizace dočkal také celý areál Pražského hradu, jehož je katedrála sv. Víta součástí. Ono totiž pro českého a říšského panovníka nebylo důstojné, aby Pražský hrad, stojící v srdci jeho království, byl „ztroskotán až k zemi“, jak tomu bylo v čase Karlova mládí. Karel IV. Lucemburský pozvedl českou zemi v mnoha oblastech. Jednou z nich byla i oblast duchovní, která se fyzicky promítla do výstavby nejskvělejší české katedrály v Praze. Každý, kdo tento chrám navštívil nebo ho viděl na fotografiích, zůstává ohromen jeho velkolepostí.

Dostavba hlavního průčelí pražské katedrály v roce 1887

*Z dostupné literatury připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika*

DĚTEM

Pořad mše svaté

Mše svatá má dvě části:

Bohoslužbu slova

Bohoslužbu oběti.

V bohoslužbě slova

řekáme slovo lidské a
posloucháme Slovo Boží.
Odprošujeme za hříchy,
čteme z Písma svatého
a slyšíme výklad
Slova Božího.
Vyznáváme víru
a prosíme za církev a svět.

K bohoslužbě oběti patří:

obětování
proměňování
přijímání
Obětujeme chléb a víno
a své dary.
Kněz proměňuje Tělo
a Krev Ježíše Krista.
Přijímáme Beránka Božího.

1. Bohoslužba slova:

Vstupní zpěv

Znamení kříže

Úkon kajicnosti
Pane, smiluj se

Sláva na výsostech
Bohu

Vstupní modlitba

1. čtení

Žalm

2. čtení

Zpěv před evangeliem
(Aleluja)

Evangelium

Kázání (homilie)

Vyznání víry

Přimluvy

2. Bohoslužba oběti

Obětní průvod

Obětování

Modlitba nad dary

Preface

Svatý, svatý

Proměňování

Tajemství víry

Díkuvzdání

Skrze něho a
s ním a v něm

Otče náš

Pozdravení pokoje

Beránku Boží

Pane, nezasloužím si

Svaté přijímání

Zpěv k přijímání

Modlitba po přijímání

Závěrečné požehnání

Propuštění

Závěrečný zpěv

Moje vysněná cesta do Ameriky (2)

Vydali jsme se na další cestu, jejíž délku jsme silně podcenili. Teprve v průběhu dne jsme pochopili, že „krajíc, který jsme si ukrojili“ je moc veliký. Z počátku jsme si dokonce i prospěvovali, ale s přibývajícím mílemlavě zavládalo spíše mrazivé ticho. Já jsem navíc ještě s hrůzou zjistil, že jsem zapomněl na hotelovém pokoji přílohu k řidičskému průkazu. Celá etapa tedy zůstala na Klárce.

Bylo už odpoledne, vedro, oba špatně snášíme klimatizaci, a tak na chvíli otevíráme okna. Je to ale ještě horší. Kansas, to je nekonečná, rovná silnice lemovaná z obou stran kukuřičnými, případně sojovými lány. Zřídka nějaká osada a zase silnice jako přímka, kam až oko dohlédne. Krátká přestávka, pít a rychle dál, na západ. Povolená rychlost 75 mil, zdá se, že se auto pomalu vleče. Naštěstí nás navigace vede k sjezdu z dálnice, což je úleva od nebezpečného předjíždění obrovských trucků, při kterém se auto vždy zakymácí, ale znamená to pomalejší jízdu. Začíná se projevovat únava a taky stres, jestli vůbec dnes do cíle dorazíme.

Začínal soumrak, provoz zeslábl, ale jízda vyžadovala o to větší pozornost. Ráz krajiny se začínal poznenáhlu měnit, oko osvěžil na horizontu pás lesa. Snad už Colorado? Bylo to spíš naše přání. Ukázalo se, že horizont je ještě strašně daleko a opět nekonečná rovina. Začali jsme taky sledovat palivoměr, protože benzínové pumpy jsme zatím viděli jen dvě. Soumrak přešel velice rychle v tmou a nám došlo, že asi do Trinidadu dnes nedojedeme. Únava se začala stupňovat, když v tom jsme uviděli na obzoru světla. Tam musíme dojet. Otevřeli jsme všechna okna a nechali vítr prudce proudit autem. Za chvíli jsme opravdu dojezdi do města, kde jsme natankovali, mile překvapení, že jsme v Coloradu a taky cenou benzínu. Malá přestávka a dál. Asi po hodině jízdy už se nám opravdu začaly zavírat oči. Zastavili jsme a zatelefonovali do hotelu, že přijedeme asi hodně pozdě. Paní recepční reagovala velice mile, s tím, ať nepospícháme, hlavně ať bezpečně dojedeme, že počká.

Jeli jsme tedy dál. Občas zastavili, udělali pár cviků, napili se a umyli obličej a začali zpívat. Poslední míle už jsme se jen modlili ke všem Svatým.

Cíl naší dnešní cesty – Trinidad v Coloradu

Řeka legenda: Rio Grande

Tak jsme někdy hodně po půlnoci dorazili, byli kupodivu vlnitě přijati a doslova padli do postelí.

Dopoledne jsme se dali trochu do pořádku, navštívili místní kostel a s děkovnou modlitbou si slíbili, že už nikdy takto riskovat nebudeme. Prošli jsme si město, velice hezké, klidné a obklopené krásnou přírodou. Druhý den ráno jsme se rozloučili v recepci a vyrazili, teď už „jen“ 269 mil do Duranga.

Krásný slunečný den, skvělá nálada a radost, že naše první etapa nakonec dobře s pomocí Boží skončila. Ani vedro není tak úmorné, jsme ve Skalisticích horách. V duchu se mi vybavují různé staré indiánky, kde právě tyto kultovní hory často figurují. Majestátnost a mohutnost těchto hor je impozantní. Právě tady si člověk naplno uvědomí, jak je proti přírodě (Bohu) malý a nicotný. Bohužel Klárka se musí věnovat řízení, silnice je samozřejmě plná serpentín a prudkých sjezdů. Už poněkolkáté za naší cestu oceňuji jednání ostatních řidičů. Žádné troubení, žádné nebezpečné předjíždění, dodržování rychlosti, uvolnění místa při odbočování a podobně, to vše s úsměvem.

Asi po hodině začíná silnice klesat a v údolí u mostku je cedule Rio Grande. Tady ovšem musíme zastavit! Další řeka, legenda. Ta o které zpíval Walda, „že dole tekla a po ní měsíc plul“...musíme jít dolů a smočít v ní ruce.

Plní dojmů vjíždíme opět do horských masivů až se dostáváme na jakousi plošinu. Počasí se nečekaně rychle začalo měnit. Obloha se zatáhla těžkými mraky a zvedl se vítr. Se štěstím jsme odbočili na jakousi vedlejší cestu a zastavili. To, co se strhlo, nebyla bouřka na jakou jsme zvyklí, ale bouře s kroupy. Naštěstí netrvala dlouho a mohli jsme pokračovat. Jedeme dál pořád podél hranice s Novým Mexikem a s lítostí jsme z časových důvodů opustili myšlenku navštívit tento stát a mít tak další „skalp.“ Po několika zastaveních a občerstveních přijíždíme do Duranga do motelu, který máme, jako všechny na cestě zabukovaný.

Jednoduchý, levný, čistý motel nám opravdu přišel vhod. Už ráno totiž vyrážíme směr Montrose 120 mil. – *Pokračování příště.*

*Ze vzpomínek na cestu do USA
připravil Mirek Bradáč, Česká republika*

Smlouva s čertem na hradě Skály neboli Štarkov u Jimramova

Městys Jimramov se rozkládá po obou stranách historické zemské hranice Moravy a Čech. Stojí cca 14 km SV směrem od Nového Města na Moravě v okrese Žďár nad Sázavou. Historický střed městyse a jeho část (vesnice) Ubušín se nacházejí na území země Moravy, část Benátky, Trhonice a Sedliště spadají do Čech. Historické jádro městyse Jimramov je městskou památkovou zónou. V Jimramově dnes žije přibližně 1200 obyvatel.

Osadu založil podle jedné z tradovaných verzí v první polovině 13. století blíže neznámý Jimram, snad syn kolonizátora Štěpána I. z Medlova. Tento Jimram, spolu Hermanem z Letovic, zabral před rokem 1269 na česko-moravském pomezí území, na které si činil nárok klášter v Litomyšli. Český král Přemysl Otakar II. pak listinou vydanou roku 1269 vymezil hranice mezi oběma spornými stranami tokem řeky Svatky a tokem Trhonického potoka. Tím zároveň určil hranici mezi Čechami a Moravou.

K zajímavému názoru dospěl současný historik a archeolog Ludvík Belcredi. Na základě rozboru majetkových poměrů tehdejší osady Jimramov a studia majetkových poměrů již dříve založených osad v jejím okolí se domnívá, že osadu Jimramov v polovině 14. století společně založili Archleb ze Stařechovic a Jimram z Pernštejna. Vychází přitom z listiny z roku 1365, podle níž Archleb odkoupil Jimramovu část. Příchozí osídlenci pak velmi pravděpodobně pocházeli z okolí osady Stařechovice.

Přibližně 3–4 km západním směrem od historického středu městyse Jimramov se v lese nad Fryšavským potokem zdvihá mohutné skalisko. Na něm je dnes možné spatřit pozůstatky hradu, který zde kdysi stával. Hrad se nazývá Skály nebo také Štarkov. To podle stejnojmenného kopce Štarkov (679 m nad m.). Vybudován byl proto, aby chránil majitele panství, jeho rodinu a všechny jeho poddané v případě, že by do kraje

přitáhlo nepřátelské vojsko. Hrad brzy zpustnul a býval pak sídlem loupežníků. Ti okrádali a na životě ohrožovali obyvatele v širokém okolí hradu.

Za třicetileté války (1618–1648) se prý v hradu usadila vojenská jednotka nepřátelských Švédů. Císařské vojsko ji oblehlo, ale úsilí našich vojáků o dobytí hradu bylo marné. Přístup ke hradbám znemožňovaly strmé skály, hlavní brána a ostatní přístupové části hradeb byly švédskou posádkou dobře střeženy a bráněny. Všechny útoky císařských vojáků selhávaly.

Švédové se oblehatelům jen posmívali. Ani dlouhého obléhání se neobávali. Měli dostatečné zásoby potravin a na hradě byla studna, ve které byl dostatek vody. Lehko se jim tedy žilo. Ale oblehatelé se rozhodli hrad obléhat tak dlouho, až Švédům jídlo a pití nakonec přece jen dojdou. Napomohla jim zvláštní náhoda.

Švédové si jednoho dne všimli, že je vody v hradní studni méně než v době jejich příchodu. To bylo pro ně znamením jisté pohromy. Den za dnem bylo vody méně. A čím více vody ve studni ubývalo, tím více se hradní posádka děsila a v boji s našimi ochabovala. Nakonec na hradě převládala špatná nálada. Velitel Švédů, starší drsný válečník, hleděl jednou bezradně do studny. Když zvedl hlavu, zjevil se mu čert. Posměšně se usmíval a s rozkoší se díval do tváře smutného velitele.

Muž se zprvu vylekal, ale potom se vzchopil a vykřikl: „Pomoz nám, pekelný pane! Pokyň svojí mocnou rukou a dej, ať se studna znovu naplní! Žádej ode mne cokoliv! Všechno, co mám ti dát!“ „Pomohu vám“ odpověděl ďábel, „ale musíš mi za to napřed upsat svou duši“. „Měj si ji!“ řekl velitel švédské

Dobývání hradu Skály
(perokresba, J. Kočí, 1936)

posádky. Vzal od čerta pergamen a pero, nařizl si hrotem palaše paži a podepsal úpis svou krví.

A ejhle, v tu chvíli se studna naplnila vodou. Velitel radostně vykřikl a naklonil se přes roubení, aby čertu podal úpis. Leč běda! V radostném rozčilení se nahnul příliš daleko, ztratil rovnováhu a spadl do hlubiny. Na výkřik se sběhla všechna posádka ke studni. Vznikl nepopsatelný zmatek.

Povšimli si toho císařští a vytušili, že se na hradě děje něco neobvyklého. Když viděli, že Švédové opustili hradby i bránu do hradu, využili toho. Vnikli do hradu a všechny švédské vojáky pobili. Hrad potom pobořili a zapálili.

Ani jeden ze švédských vojáků neunikl, všichni zahynuli. Jimi naloupené peníze a cennosti se při požáru propadly do sklepů a zasuly padajícím zdivem. Duchové zahynulých vojáků je hlídají a časem se ve zříceninách objevují. Proto se bázlivější lidé hradu zdaleka vyhýbají.

*S využitím knihy Karla Kallába:
Pověsti hradů moravských a slezských
připravil Jiří Kachlík, Brno*

**Obrázek na zadní straně:
Zazděná proluka s výpadní branou
na JV straně hradu Skály u Jimramova**

